

Enya: Bible for Luke

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Luke

Chapter 1

¹ Ba bua ba elangai kota asima maondi si maa maëtanga nkati ito, ² koondea maondi maa matomekeè base na baa ba monanga mo kolinga lakendjokeo éna akomanga bo batondoli ba maoki masaali, ³ yai kangai bosaali, aabowa aphananga noo koéba bosaali, molombiya Théophile, ⁴ Mba okoéba bosaali maondi ma mokoéséléka owe, ⁵ nyanya ya Herode, Mokota wa Yudéa Moto omo wakonda Mokonga, lina ndéi Zakaria, mokota ya Abia, mokali, omo wa mophindi Aaroni, lina ndé Elizabete. ⁶ Bo babé baikanga bato basaali mo maiso ma Mokonga, balitosangai baangile boose ba Mokolo. ⁷ Bitaikonga bande na baana, bondia Elizabete waikangai moomba, éké boose bakomangai ke bakolobato, .

⁸ N'ndi, waikangai na kota mékambo yoose ya Mokonga nkati ya lumba yandé, ⁹ mékambo si yaikanga na ba angile boose ya ko n'ngéya mo lumba ya Mokolo mo ko iteya malasi nkati ya lumba si. ¹⁰ metuka ya bato yaikangai koandja mbe bokosombola, nyanya ya malasi ¹¹ Eke mosombo mosaali ya Mokolo wa buwanya Zakaria mbe weimane kaowa ya mesa ya malasi, ¹² Zakaria wa tekateka na bowa an'nyeleya we, ¹³ Mosombo mosaali waena nande mbe, Zakaria boa buwa kotina, koeyaeya kabe kaakolekake mokalabe Elizabete okoboteyai owe maana, amohomé, wekaesai we lina ya Yoani. ¹⁴ Wokoikai, maana wa ome aema na babo babuwa bokolengeyai mo koboteka kandé. ¹⁵ Okaka moto wa éma boso ya Mokolo utekami bandé okitaka ya malu moose, wokoiyai na mosombo mosaali kolinga ko mesolo ya nina ; ¹⁶ Wokoisaï bana ba Isalaële, ba buwa baka mokolo, Mokonga ; ¹⁷ Wokaëndai boso na Mokonga na mosombo na mekuwa ya Eliya, mokoïsa météma ya baisè kowa baka na baana, belèngi mo baeoei ba liti, mo koéndjekéya Mokolo bato basaali. ¹⁸ Zakaria na koëna na Mosombo mosaali, nokoébaï bondisi baboni, naikake mokolo moto noo na mokalane. ¹⁹ Mosombo Mosaali na koëna nandé : noo-ï Gabuele, nokoikangai boso ya Mokonga; netomekéi mokoébesa owe mesao siéno esaali. ²⁰ Owe, okoikai kaluma, utokoeni babe, éna abowa mokolola akobota. ²¹ Mo aowo bato boose baikangai na koendeya we bondia koilela kandé molumba ya lisomboli. ²² Mokoomoka kandé, utaëmanga kaé bondi angó omo, eke bo nakoeba mbe wasanganakei na bondi omo nkati ya lumba ya masomboli, waena na bo na maako bika, wasiangai kaluma. ²³ N'su yandé nakoengama, eke waya kowa kandé. ²⁴ Mo n'su ya maili, eke Elizabete, mokali, waisama, éna meeli itano eke waena : ²⁵ Mo chekamba cha Mokolo wateleake noo mokotoesa n'soni ko maiso, booso ya bato boose. ²⁶ Maili, ya meeli motoba eke Mokonga nakotoma Mosombo mosaali mo motanga omo ya Galilé, ibai Nazareti, ²⁷ Kowa ka katuma owa wika bembeya moto omo wa mondiya Dauda, lina mosombesi owo hii Yosefa. Lina katuma si kaako n'ndi Maria. ²⁸ Mosombo osaali nakon'ngéya koisa kande eke walombesa we, itema yaeselekake owe, Mokolo wika nabè. ²⁹ Watekateka, moko n'yeka looki si owo. ³⁰ Mosombo mosaali na koëna nandé : Buwa kotina, waeselelake itema booso y Mokonga. ³¹ Enekeke okoika na kemo, okobotai maana amoome, wokoësaï we lina ya Mbali. ³² Okokaï moto eke waeteka Mana wa owa wika kio, éké Mokolo Mokongá ukoësaï we bokota ya isè Daudi. ³³ Wokoukumowa lumba ya Yakobo bena kokpa na bokota yandé itekatungi bandè. ³⁴ Maria nakoëna na Mosombo mosaali, bondi si owo yitelekei booni noo naebi bane amoome ? ³⁵ Mosombo mosaali na koebesasa we mbe, mekuwa ya kotoka kio yoseleleai owe na tchekamba cha owa. uka kio, yo kobotesai owe. Mo boobo, maana wa nena okobotekai éké waeteka Máná Mokonga. ³⁶ Mona kasa, Elizabete, wa chabanda china, waikake na léémé mokololoto, wee owa waélekanga moomba, uka mo meeli ya motoba. ³⁷ Ka Mokongá choose chokoengamai. ³⁸ Maria na koëna : nikaï mokobe ya Mokolo, yateleke bowa eeme we eke Mosombo nakoeka we. ³⁹ Abowa aebanga Maria mbe n'na-n'na nde Elizabetewaikako na beeme, eke we nakiya komona we kowa ikawe me mekondi ya Yuda. ⁴⁰ We na kon'ngéya mo lumba ya Zakaraia, we nakoimola Elizabete, ⁴¹ Abowa e-n'ngbè looki a Maria, eke maana nako sungba ko mesolo, eke waiya na mekuwa ya Mosombo afua. ⁴² We na koakaya iboka, waëna nande mbe waliphèlekake nkati ya bamokali boose na chesima chika komesolo yabe, chalieelekei. ⁴³ Ngbengbelè yaëma kowa kane, n'na Mokolo kulo kiya komona noo? ⁴⁴ Mona kasa, looki ya kamola kokoma mo matu mone, eke maana owa uka nkati ya mesolo wasungbake na kolen'ngbeya. ⁴⁵ omè, ka woose owa weakowe mbe mano maondi mokoteelekai. ⁴⁶ Maria na koëna mbe motema yane yalombesake Mokolo. ⁴⁷ na motema yane ya uwake na omeh ka Mokonga, moboyi wane. ⁴⁸ Bondia wa mboleake noo kabei, enekakele banda boose, bokoétanoo mbe nikayi na n'ngben'ngbele. ⁴⁹ Bondia mo me wateleake ⁵⁰ Na chombo chandé yaelee boose baa bokoti nanga we bemo-na-bemo. ⁵¹ wamoesake mekuwa ya koika kandé, wa balanganesa baa ba m'muli. ⁵² Waekanesa mekota eke walinyesa touwe. ⁵³ Waikotesa baa bika na n'ja eke wabenga ma ka maako lika. ⁵⁴ We nakounea Isalaële, moto wande eke waengelea chombo chande kowa kandé. ⁵⁵ Bowa aenanga we na baise bito, m'mo mboka ya Abrahama na iboti yandé yoose. ⁵⁶ Maria wika na Elizabete meeli isato, boose yandé kosumboka koa kandé. ⁵⁷ Nyanga ya Elizabete ya kobota maana. ⁵⁸ Bato boose ba mondi na binakandé ba bolike nakoika na omeh mohomona

chekamba cha Mokolo eke baiya na omeh aëma eke balengeya nandé.⁵⁹ Maili ya n'su chanana, n'nyanga ya kobuka maana choo, eke baena mbe ikai Zakaria, lina ise wande.⁶⁰ N'na maana, ndi Maria, nakolingowa, étai maana na lina Yoani.⁶¹ Eke boose nakoena mbe nkati ya chebanda moto ango omo obuwa bande na lüna si eyo⁶² Bowa isa maana waikangai ike kaluma, eke baenesana nandé na n'nambe ya maako lika mbe waebese bo lina ya maondé.

⁶³ Zakaria naomba bo obaa a iwe eke wagbaloa lüna waeki we na lina Yoani - Balo boose basiya na bowa.⁶⁴ Mo n'nyanga sieyo eke we nakokandoka kana nakoena mbo bowa aikanga we boso eke we nakolombesa mobéya.⁶⁵ Mesao si nakoenda asima oose mo mekondi ya Yuda.⁶⁶ Baa boose ban'nbanga mesao si eke babibana naye ko metema bo nako suna, eke maana si ono okoikai nani ? Kaako ka Mokolo kika kiyo nandé.⁶⁷ Zakaria isa maana na chekamba cha kiyo eke we nakoena bowa akoikai maana si oyo.⁶⁸ okúkú kowe ka Mokolo, Mokonga wa Baisalaële, bowa angeleake we okita yandé.⁶⁹ Wato meake base Moondesi, molumba ya David, mokobe wande.⁷⁰ Bowa aenga we motona ta batondoli baboso.⁷¹ Moondesi owa okatoesa base mo maako ma baini bato na baa boosebeseke base.⁷² Boobo, wamesake, chombochande ko baise bitorkrwaengeleakekoakolena kande nacheese chito.⁷³ Bowaaakolesananga we na monako witoAbrahama.⁷⁴ Mokotoesa base mo macheke ma baa beseke base, mbe te ondewe bowabowa.⁷⁵ Mokoenda boso mande na liti waema.⁷⁶ Owe, maana, ukoetekai motondoli wa owa wika kio, bondia okoendai boso na mokolo mo koenjeka mboka.⁷⁷ Mba okoesa mo cheese koeba we, mokokeya we kobeya kitu.⁷⁸ Mo ome na chombo cha Mokonga moisina si okoeseya base looba ande kotoka kio.⁷⁹ Mokomoesa bato baabika nkati ya kobga enabaa bika nkati ya tchelimese cha kogba, mokoendesa manga mo mboka ya biki.⁸⁰ Mbele maana wokokowa nachekamba cha mosombo. Eke, waika mo obandja ya iseseke ena boosu owa ayanga we boose ya Israeli.

Chapter 2

¹ Mo n'nyanga si Kaisala Augusite na ko le mbe mo metanga yoose ba kpalowe maina ma bato mo toani ² ko kpaloa ka oso ka telekangai mo n'nyanga ya kilinyus mo kota ya Sulia. ³ Bato boose bayangai ko sia maina mabo, moto na moto n'kati ya motanga yande ya ema. ⁴ Yosefu kae na kia Galileya, ko motanga ya ema ya Betelehem, bondia waikangai mo lumba ya Davidi, ⁵ Bayangai asima amo na Malia, bembe ande mbe uka na leemé, kia ko kpalowa maina mabo. ⁶ Mo koika kabo kooko, nyanga ya Malia ya kobota na koengama, ⁷ Kewe na kobota maanande wa osô, we naolindeka we na ntulu, na kolamesa we nkati ya bolameo ya nyama, bondia lumba angó asima yabo kolama itaikanga ande. ⁸ Aika ngai, ko motanga siowo, bachungi ba n'nyama baikangai koandja na botu bondia kochungsa besenge babo. ⁹ Ke monai mokitomo wa mokolo na kobua n'yea bo, ke looka ya Mokolo nao komba bo. bo nakotekateka na boa yaema. ¹⁰ Ndi mokitomo na koena na bo: buawa kotina; bondia nokoebesa bane mesao isa ali, mesao sieya yoko ika omé ya bato boose: ¹¹ Ikai moonno botu, nkati ya motanga ya Davidi, moonndesi wa boteke ke, wei Christo, Mokolo.

¹³ Ke moisa ibamba ya bakitomo na kobuanya asima amo na mokitomo siowo, nao lobesa Mokonga ke na koena: ¹⁴ Okuku ya Mokonga nkati ya beikanyeo ba kio iboka, ke bii mo chése nkati ya bato siba balengesa we! ¹⁵ A bowa bakitomo ba ekananga na bo mo ko sumboka kowa kio, batchungi ba n'nyama na ko enesana n'nkati yabo: tiei bana Bethelheheme, ke temonei eya akomake kooko, mo isina ya eya Mokolo wa ebesa ke basé. ¹⁶ Bo na kia moka beo-beo, ke bo na komona Malia na Yosefu, ke na maana manuke welame nkati ya bolameo ya n'yama. ¹⁷ Maili yabo ko mona, bo na ko saowa mo isina ya eya ya ebeselekanga bo mo isina ya maana manuke siono. ¹⁸ Bato boose siba ba an'gbanga na ko sangala na eya aenanga batchungi ba n'nyama. ¹⁹ Malia na ko iseka maondi siomo moose, ke we na ko enyela enyela n'nkati ya motema yande. ²⁰ Ke batchungi ba n'nyama na ko sumboka, bo na ko lombesa Mokonga, mo isina ya yoose eengbe bo na komona, a engameselekangai na eya yoose eeneké bo. ²¹ Maili ya n'su chenana awo maana waengamanga na kobukeka tchoo, na koengama, bo na koesawe lina Mbali, liina si eya yaembesanga mokitomo waebesanga nina boso ya kambia leeme yande. ²² Ke aboa n'nembe ya ko liphea eengeme koondeana na angile wa Mose, Yosefu na Malia na kobia we mo Yelusaleme bondia komoesa we ka Mokolo. ²³ Koondea eya ekpaloke mo angile wa Mokolo: maana amoome woose koboteka oso-oso okoeseleki ka Mokolo. ²⁴ Ke mokoaba mokia ya besenge mba boa ekpaloke yo mo angile wa Mokolo. ²⁵ ke monai, amoome omo linandei Simeona waikangai mo Yelusalema . amoome si waikangai chaa ke nakolombesa Mokonga , wa endeangai bii wa Isalaele , ke Mosombo Mosaali aikangai nande . ²⁶ waebesekangai na Mosombo Mosaali mbe utokpaande alinga amona Klisto wa Mokolo . ²⁷ Mosombo nakon'ngesawe molumba ya masomboli . ke baboti nakula na maana Mbali mokoengamesa boa aikanga baangili , ²⁸ we nakobiya we komaako mande , na kolombesa Mokonga , ke waena : ²⁹ eneeké , Mokolo , eeka mokobe yabe wae na bii , koondesa na looki yabe . ³⁰ bondia maiso mane mamonake cheondesa chabe , ³¹ cheondesa si cheachatake owe booso yabato boose , ³² liyangangi bondia kosanesa beese , ke okuku ya Isalaele , mongida yabe . ³³ ise na nina nakosanga namaondi maenekake moisina ande . ³⁴ Simeona nakolipheya bo , ke nakoena na Maliya , nina : mona , maana si ono ukai bondia kokea ke koyayoka ka bato babuwa mo Isalaele , ke okoikai n'nembe emo yakolumesa bua koon'ngbesana , ³⁵ ke kaa owe omune kabusu ka kokita motema yabe , na boobo toengeleyo ta metema ya bato babuwa bokoebekanai . ³⁶ aikai na Molondoi amnokali , Anna , moseka ya Fanwele molibota ya Asele . waikangai mokolomoto iboka , ke waikai na momeande bemo mochomoendi booso ya koeba baome . ³⁷ kosiya chetike , ke bemo n'kamachenana na ina , yaikangai n;su na n'su molumba ya masomboli , eembe oteleya Mokonga botu na looba n'kati ya koiya moleli na n'kati ya masomboli . ³⁸ we kae nakula mo n'nyanga sieyo , nakolombesa Mokonga , ke we nakoena bondia Mbali na bato boose si baa baendeanga koondeseleka ka Elusaleme . ³⁹ aabowa aengamesanga bo baangile ba Mokolo , Yosefu na Maliya na kosuka mo Galilaya , na Nazaleta , motanga yabo . ⁴⁰ maana nakowa ke nakobeya . nakoiya na weeli, ke na n'ngbengbele n'kati yande . ⁴¹ baa baboti ba Mbali bayangai chemo na chemo mo Yelusaleme, moiikeka ya Pasika .

⁴² aabowa aengamesanga we bemo ikomi na ibe , ba angai kooko kondesana na asili ya ikeka . ⁴³ ke , aabowa aetanga n'su mokosumboka kabo , Mbali maana nakosiya mo Yelusaleme . ise na nina bitaebangaande . ⁴⁴ koengalea m'mba uka na binakande ba ondo , mokoenda looba itondo, ke bo nakophana we komophindi na ba baebesananga nabo . ⁴⁵ n'ndi bitamonangaande we , bo na kosumboka mo Elusaleme bondia kophana we . ⁴⁶ maili na n'su isato , bo nakiya komona we n'kati ya lumba ya masomboli , mbe uka ase n'kati ya baebesi , koun'ngba we ke nakophipheya we . ⁴⁷ bato boose si baa ban'ngbanga we ke nakoena na maenyeli mande kenakosumbola kande maoki . ⁴⁸ n'nyanga sieya emone ise na nina we , bo na ko sangala , ke nina na ko ena ande wataki base boobo mochei ? mona so na nane , tophana owe na kaeli iboka . ⁴⁹ we nakoena nabo : mochei kophana noo ? biteli mbele efowei neimanee mekambo ya Tata ? ⁵⁰ kebo bitaebangaande isina ya bondi siowa weenanga nabo . ⁵¹ ke

we nakiya nabo mo Nazarete , mokolitosa bo . nina na koiseka moose ko motema yande . ⁵² ke Mbali na kokowa na boeli , na bombele , ke na n'ngbengbele , booso wa Mokonga na booso wa bato .

Chapter 3

¹ Motchemo tcha ikomi-na-itano, mo n'nyanga ya bokota ya Kaisala Tiberyo, Ponse Pilato Guvernele wa ba Yuda ena Herodi mokota ya Galilea, na Filipino mana nina mokota ya tchese tcha Iturea ena mo Trakoniti, ena Lisania mokota mo Abilene, ² ena n'nyanga ya kaomoli ba maphaephi Anna na Kaifa, ombe bika bakumi bapheme, looki ya Mokonga yaselelea Yowani mana Zakaria, mo okonda ya iseseke. ³ Eke we na kiya mo bese boose beya bika mo nkonge ya iyaba ya Yordania, ko ebesa bato mbe konnyeka ka ko kalanganya na ko ekeleka ko beya. ⁴ Ko ondesana na eya ya enanga motomeki Izaya: "Ikai looki ya owa, "Okok akaya mo okonda ya iseseke; "Endjekai mboka ya Mokolo, "Ongonya tokeleli". ⁵ Melinga ya mekondi yoose yo ko lindamai, mekondi yoose, na tomeconi tango-lango yo koselelai; Eya elingame lingama yo ko imanai, ena mboka ya mawe yo ko engamai. ⁶ Na babo boose bekamonai bosaali ya Mokonga. ⁷ Wa enangai na baa boose ba ikanga na kula metuka kowa kande ko n'nyeka nande, "Bane iboti ya ndjoka nani wa ebesake bane, mbe beele obeyo kasomei kowa kokula? ⁸ Mo esai touma tosaali ta ko kalanganya keno, buwai ko ena - ena bane mine: "Tikai na Ise ango ko mano mawe, Mokonga wengame na ko omola baana na koesa abalayama. ⁹ Tchonda tchatelekake baka na meli ya kate mba kate koose ka kitobota touma tosaali, ko kobukekai, na komboleka mo kaya. ¹⁰ Metuka ya bato na ko phiphea Yowani: "Eke tete boni?" ¹¹ Ek, we na ko ebesa bo: "Owa wika na ntulu ibe, waese owa obuwa nayo; na owa wika na meleli, wate kae boobo". ¹² Bato ba lipesi ba mandjandja, ba eleyanga mbe boo kae na ko phiphea we: "Owe Mwalimo, tete bo boni?" ¹³ We na ko ena na bo: "Buwai ko lipesa mandjandja kiyo na eya lengame". ¹⁴ Bato ba benenge bo kae na ko phiphea we: "Base tete boni?" Eke wa ena na ko ena nabo: "Buwai ko bakaya moto tchesima tchande, buwa kokesa moto na beeya kande, na lenengeyai na eya yo ko eseleka bane mba kolipeka kine". ¹⁵ Bowa aikanga okita mo koende mbe boose bo ko phiphesana bemine na bemeine m'mba Yowani o uta ikanga Klisto. ¹⁶ Yowani na ko ena nabo: "Noo no konnyai bane ko maale, n'ndi owa okula maili nane, wika na tchekamba ko longeya noo, ena nteengame ango kambu mo ko sowa meeli ya bilato bande, okabotisi bane na mekuwa ya mosombo osaali. ¹⁷ Wika na loongo mokaako, o ko ayeai obandja yande o ko songanesangai touma mo tchekala eke wa lekanesa to-oyo-oyo kaya si kaa kito ko limanga. ¹⁸ Mo boobo n'ndi Yowani o ko ebesa bato mesao saali mo tchese na maphe monai ma buwa. ¹⁹ N'ndi mokota Herode na ko eseleka mbela bondia waeke Herode mokola nduku wande, na ko eka maondi mande mabeya, ²⁰ eke Herodi we na kota kophe ko beya: "Wa m'mbola Yowani mo yololo". ²¹ Bato boose na ko n'nyeka eke Mbali we kae na kule ko n'nyeka, eke obowa na ko kandoka; ²² eke mosombo osaali na ko selela m'mba ndjiwa ya okonda ko motchwe yande. Eke looki yatoka kio: "Ukai mana ane owa neeme we iboka, nete ko ema kane kio nande". ²³ Mbali wa ikangai na bemo nkama isato, a abowa okondjanga we mekambo, bowa a ebekananga we mbe wikai mana Yosefa, mana Eli, ²⁴ Mana Malata, mana Levi, mana Melchi, mana Djannai, mana Yosefa. ²⁵ Mana Matatias, mana Amose, mana Nahum, mana Esli, mana Naggai, ²⁶ Mana Maat, mana Mattatas, mana semei, mana Tosech mana Joda. ²⁷ Mana Toanan, mana Rhessa, mana Zorobabel, mana Salathiel, mana Neri, ²⁸ Mana Melchi, mana Addi, mana KOsana, mana elmadam mana Er, ²⁹ mana Yoshuwa, mana eliezer, mana Jorim, mana Mattat, mana Levi. ³⁰ Mana Simeon, mana Yuda, mana Josefa, mana Jonam, mana Eliakim, ³¹ Mana Melea, mana Menna, mana Mattatha, mana Nathan, mana Tawiti, ³² Mana Izai, mana Jobed, mana Booz, mana Salomon, mana Naasson. ³³ Mana Aminadab, mana Admin, mana Arni, mana Esrom, mana Phares, mana Yuda, ³⁴ mana Yakobo, mana IZake, mana abalayama, mana Thara, mana Nachor, ³⁵ mana Seruch, mana Ragau, mana Phalek, mana Eber, mana Sala. ³⁶ Mana Kainam, mana Arphaxad, mana Sem, mana Nowa, mana Lamech, ³⁷ Mana Mathusala, mana Enoke, mana Jaredi, mana Maleleel, mana Kainam, ³⁸ mana Enos, mana Seth, mana Adamu, mana Mokonga.

Chapter 4

¹ Mbali, wa iya na mosombo aphenena, we na ko sumboka mo kotoka mo Yordani, eke mosombo wa isa we mo obandjala ya iseseke, ² eke we na ko sondjeka na satana, kolinga n'su nkama-ina we na kom'ngba ndjaa. ³ Satana na ko ena nande: "Aika m'mba wikai mana Mokonga, timbolakasa iwe si eeno yaike mokati." ⁴ Mbali na ko sumbolea we: "Eandikelekei: moto uto koika ande mondia mokati lika". ⁵ Satana, na koyayowa we kiyo na mokondi, wa moesa we tchese. ⁶ Ke wa ena nande: "No ko esai owe tchekamba, na okuku wa bokota woose, bondiya a esekekangai noo, eke neengame na ko esa owa neeme." ⁷ Aika m'mba walubeleya noo maangulu, yoose yo koikai yabe". ⁸ Mbali na ko timbolea we: "Eandikelekei: eengamei na kolombesa mokolo lika, Mokonga, we engamei na kotumikiya we lika". ⁹ Satana na kiya nande ena mo Yerusaleme, wata we kiyo na lumba ya masomboli ke wa ena nande: "aika m'mba wikai mana Mokonga, tinga kose, bondia eandikelekai." ¹⁰ We kaesai isosa o bakitomo bande bondia abe, ombele watangane nabe; ¹¹ ke: "Bekabiyai owe ko maako, bondia mbe kao kabe kite kukangi mo iwe". ¹² Mbali na kotimbolea we: "eandikelekai bowa kosondja Mokolo, Mokonga, wabe". ¹³ Maili yande na kosondja we okitaka na okitaka mosombo ya beya na ko ekana nande ena nnyanga esaali. ¹⁴ Mbali mbe weiye na tchekamba tcha mosombo esaali, we na ko sumboka mo Galileya, ke okuku yande na ko balangana mo metanga ya aiye-aiye. ¹⁵ Wa fundesa n'nkati ya malumba ma makumbe, ke waika na kolombeseleka na bato boose. ¹⁶ We na kiya mo Nazaleti, kowa ke kowe we ko ondesana beikaneli babo, wa n'ngeya mo lumba ya makumbe. ¹⁷ Ke ba esa we buku wa molondoi Isaka. We na ko kandowa wasoma abowa: ¹⁸ Mosombo a Mokolo ika kio nane, bondia na isekekangai makuta moko ebasa mesao n'saali mo touwe watomangai noo mo ko ondesa baa bika na obaba ko motema; ¹⁹ Mo ko ebasa bakandeki, ko ekeleka. Na baa bepke maiso mbe bamone; Mo ko sumbola baa bika n'nkati ya kaka, mo ko balanganesa tchemo tcha ome ya Mokolo. ²⁰ Maili, we na ko kanda buku, we na ko esa mo moto wa mokambo, ke waika ase. Bato boose baa ba ikanga n'nkati ya lumba ya makumbe, boo na ko moesana nande; ²¹ Ke we na ko ena nabo: "enekeke, looki si oono esaali, ono batokake na ko n'ngba ya engamake". ²² Bato boose na koesa we, basangala maondi maa m'ngbengele maomo kake mokanda kande ke bo na ko ena "Tchee, oono o buwa mana Yosefu?" ²³ Mbali na ko ena nabo: "bo ko enesei noo mo mbila si oono: Monganga, ondesa owe, omune; ke bekaenai nane: Taa abono, n'nkati ya motanga yabe, eeya yoose taa m'ngbangi mbe waikangai, mokota yo mo Kapernaum." ²⁴ Ke, wa ena ephe: "Molondoi ango omo uto lombeselekanga bande ko motanga ande". ²⁵ No ko ena nino mo liti aikangai na betike babuwa mo Isalaele mo n'nyanga ya Eliya, abowa alindamanga mo bemo bisato na meeli motoba, m'mbe n'ndjaa ya ema ya n'ngeyake mo tchese, ²⁶ Mo n'nyanga si eya Elia uta tomekanga ande ango ka omo wabo, m'mba buwa ka m'ma omo etike, kowa salapata, n'nkati ya motanga ya Sidona. ²⁷ Aikanga kai bato ba buwa ba n'so ya sulii mo Isaleli mo n'nyanga ya molondoi Elisa ango omo wabo, uta ondanga bande, kosakolo Naaman wa Syria. ²⁸ Ke boose baika na bosongo iboka mo lumba ya makumbe, makumbe maili ya ko m'ngba maondi si maamo. ²⁹ bo na ko imana, ba benga we ko andja ya motanga, baaya nande kio na mokondi kowa ka endjekekanga motanga, mbe ba m'mbole we kose. ³⁰ Ke Mbali waeta n'nkati n'nkati yabo ke we nakiya. ³¹ We na kiya mo Kapernaum, motanga ya Galileya, ke wa nangola botu ya Sabato. ³² bato na ko sangala mo maoki mande; bondia wa enangai na otendela iboka. ³³ N'nkati ya lumba ya makumbe, moto omo wa oseka wa ikangai ko, we na kowakaya iboka, ³⁴ Ikai tchei n'nkati ito nabe, Mbali wa Nazareti? Wa alakei mo kolimesa basei, neli mbe wikai mopheneni wa Mokonga. ³⁵ Mbali na kosulea we, bibana: "Omoka ka moto si oyo!". Ke Mosombo na ko m'mbola we n'nkati ya tchebamba, ke waomoka ka moto si, buwa kota we tchesima ango tchemo. ³⁶ Boose na koika na bowa, ke ba enesana n'nkati yabo. Oni bondi oono? Okosuleya na otendela oose na tchekamba ena mesombo, ke ya omoka! ³⁷ Eke okuku yande na ko balanganya mbalu yoose. ³⁸ Mo ko omoka kande mo lumba ya makumbe, ke we na kiya mo lumba ya Simona. Moko wa Simona wa ikangai na tcheeta tcha ema, ke ba ena nande mo koondesa. ³⁹ Na ko imana boso yande, wasuleya tcheeta, ena tcheeta si na kotoka. Mo n'nyanga si, we na ko imana ke wa tumikia bo. ⁴⁰ Na n'nyanga ya iyo, baa boose ba ikanga na n'so, balulea we nabo. We na kotelea bo maako ko metchwe ke boose na koonda. ⁴¹ Mesombo na koomoka kae n'nkati ya bato ba buwa, ambeleea bo ko akaya akaya na ko ena: "Wikai mana Mokonga n'ndi, we na kosuleya bo eke wa ekeya bo mbe biteenangi, bondia ba ebangai mbe ukai Klisto." ⁴² Mokotcha ka botu, we na ko omoka eke waya mo obandjala ya iseseke. N'nguma ya bato na kophanesana nande eke bo na ko songana nande, mbe waike nabo. ⁴³ N'ndi wa ena na bo mbe: "Yeengame nane neebese baphe mesao esaali ya bokota ya Mokonga; bondia mo isina si eyo n'ndi netomeke". ⁴⁴ Ke wa nangolangai mo malumba ma makumbe kowa Galileya.

Chapter 5

¹ M'mba bowa Mbali wakang mo okongé ya iyaba ya ema ya Genezareti, éké motuka ya bato n'akokomba we mo kom'ngba looki ya Mokonga, ² We na komona mo okongé maato mabé, ambe ba oti bookiméa-asé mo mo kosoola masaka mabo. ³ We nakokiméa mo ya Simona, éké okonge. Eké we nakokuma, akati ya waato we nakonangoléa motuka si eyo ya bato. ⁴ N'nyanga si éya éekewe ka nagola we nakoena na Simona: "Imowa na monja, na mbolai masaka mino mo koota". ⁵ Simona na kosumboléa we looki: "Mokota, taotaki botu otondo, buwa koiya chésima, ndi mo looki yabe, mokombolai bosaka. ⁶ Bosaka kom'mboléka, bo nakoia métuka ya m'fé, éké bosaka na kosoaka asoka. ⁷ Bo nakoeta binakabo si ba waato owa ophe mo kula kosunga bo nakula, éké baiyesa maato momabe aiyé-iyé na koimba. ⁸ Aabowa emone-we boobo, Simona Petèle nakolubéya malu asé boso na Mbali, na koena: "Mokolo, toka bakama mane, bondia nikai moto wa béya". ⁹ Mo iyota si ééyo, nakotinésa we na baa boose baikanga nandé. ¹⁰ Aikanga kai boobo ka Yakobo na Yoani, bana ba Zebedéo, binakandé Simona. Eke Mbali nakoena na Simona: "Wétinangi énékéké okiki mooti wa bato. ¹¹ Na, aabowa ésékésé bo maato, bo nakoeka choose, na koonda we. ¹² Mbali na koika ko motanga omo, moto wa oso ya sulí, nakomona we, na kolubanéa chondi chandé asé, nakokombowa nandé boono: "Mokolo, aikamba waena, wééngame na kophenenesa noo. ¹³ Mbali na ko andjéya we kaako, na ko kukana nandé, we a ko ena: "Néeme, phenesa". aowo-aowo sulí na kotoka ko mobé yandé. ¹⁴ We na ko ekesa mbe wabuwa ko ena na moto. n'ndi ko moésa mobé ko batondoli, na omo ba lifaéfi mo isina ya koonda kabé m'mba bowa Mose weene ambe sike lilésana. ¹⁵ Okuku nakiya na boso na boso, bato nakolulésana métuka mo kom'ngba we béna mokoondésa nso yabo. ¹⁶ Eke we nakiya mo bokané chébanjala cha ibunge, we na kosombola. ¹⁷ Botu omo, Mbali na konangola bato, ba Farisayo na babuku ba maondi bachumanangi moo, bétokéi ko métanga ya Galilaya, Yuda na Yélusaleme, chékamba cha mokolo cha monekangai mo koondésa nso. ¹⁸ Eke baome bamo nakula na moto wébiléke mo itanda waikangi na oso ya bounake, baemangi kon'ngesa we ambe wamoneke boso nandé. ¹⁹ Bowa itakokolanga bo bondiya métuka ya bato, bo na kolinya mo okate ya lumba, na koselela we na itanda bochka n'kati ya ibamba si éyo bato na Mbali. ²⁰ Mo komona koakowa kabo, Mbali nakoena: "moto, kobeya kabe ka meselekake, owe". ²¹ Baandiki na ba Farisayo na koenyéléa-ényéléa bé na koena: "Nani ono, wééngame bena kotokowa Mokonga?" Nani wééngame na komesela kobeya ka moto, sakolo Mokonga omune lika?. ²² Mbali na koeba maényéli mabo, na kobunda looki na koena nabo: "Nani maényéli mika nino akati ya météma ino?". ²³ Chéi chepholée-pholée mo koena: "Kobeya kabe ka kameselekake owe, ango koena mbe imama, na enda?" ²⁴ Mo bane koeba mbe Mana Moto uka na chekamba mo chese oka ko mesela kobeya: "Naakoleake owe, we nakoena na oyo moto wa oso, imana, biya kolaméo yabe, sumboka kowa-kowa". ²⁵ Aowo-aowo, we we nakoikamana boso wabo, kobiya bolaméo yandé na kusumboka kowa-kandé, ambe woolombésa Mokonga. ²⁶ Bato boose na ko songola, na ko lombesa Mokonga, na bowa ya buwa, iboka, bo na ko ena: "tamonaki moonoo botu maondi ma manii-nii". ²⁷ Maili na ééyo, Mbali na ko omoka, na ko mona molipési wa manjanja, wa étékanga Lewi ambe uka asima yandé ya mokambo. We na koena nandé: "Onda noo". ²⁸ Eké, we na ko eka tchoose, na ko imana, na koanda we. ²⁹ Lewi na kotéléa we chéombé cha ema mo lumba yandé balipési ba manjanja babuwa baikangi moo asima-amo na baphe bato mo koanga. ³⁰ Ba Farisayo na Bandiki na koimaina, na koena na naéki bandé: "Mo chéi ban bokoanga na koma asima-amo na balipési ba manjanja bane bato ba béya?" ³¹ Mbali, na kobunda looki, na koena nabo: "yabuandé baa bika na bosasu ii bika na nkasa ya monganga, kosakolo baa ba nso". ³² Ntiléane mo isina ya bapheneni, n'ndi mo kophana bati ba kobeya. ³³ Bo na koena nandé: "baeki ba Yoani, m'mba baa-ba ba Farisayo, baiyangai koanga na kosombola ya buwa, n'ndi baababe bokoanga na koma. ³⁴ We na kosumboléa bo; bééngame na koiyésa masau ma mosongi ambe wika nabo asima-mo?" ³⁵ Mo nsu ya maili éya ékabileka we, aowoi éaiya bo koanga. ³⁶ We na koteleya bo mombila omo: "moto utokobuka andé ya n'tulu; wata boobo, n'tulu ya m'mbési y'okoasowai éya ya igbéndé, bena ééyo ya igbéndé". ³⁷ béna buandé na moto si owa oota malu maphia mo tobolé boso, bondiya malu si maamo mo koatai tobolé si tééto, malu mokoitékai ase na kobalanganésa; ³⁸ n'ndiééngamei kota malu maphia mo tobolé tophia. ³⁹ Moto, maili wa koma malu ma boso, witokoikanga kaé na n'kasa ya malu maphia, bondiya bokoén'ngi mbe: "Maa ma boso i mefoe".

Chapter 6

¹ Botu omo ya ko omona, Mbali na ko éta n'nkati iba ya ngano. baéki bandé na ko konyowa touma na ko anga to ambe ba soésa-soesa to na maako. ² Ba-Farisayo bamo na ko ena nabo:"eke mo tchéi boota maa mitéaléké mo botu si oomo?" ³ Mbali na ko ena nabo:"Bita bandanga bino éya atanga Tawiti, sima-amo na baa ba ikanga nandé"; ⁴ bowa an'ngéanga-we mo lumba ya Mokonga, mabiya mékati we na ko anga, na koesa baa ba ikanga nandé, ambe éékéléke ko bato batondoli ba étanda koanga yo? ⁵ Wa botu nabo:"Mana moto wikai bena kiyo wa botu ya ko amona. ⁶ Na ko ika ophe botu ya ko omona, Mbali na ko n'ngéy mo lumba ya Mokonga, we na ko nangola. N'nkati ya lumba si, aikangi a moto omo wa ikanga na oso mo kaako ka lome me. ⁷ baandiki na ba Farisayo baikangi na ko moesana na Mbali, mo ko mona m'mba wo ko oondésai moto botu ya ko omona: ééyo aikangai mo. Ko phana bondi omo ya katchongeya we. ⁸ N'ndi wa ébangai maenyeli mabo, we na ko ena na moto si oyo wa oso ya kaako: Imana, na ika akati-kati wa ba". We na ko imana, ⁹ Mbali na ko ena nabo:"Na phipéake ban m'mba éakolékéi, botu ya ko omona, mo kota kofoa amoa ko beya, mo koondésa moto ama mo koiya we". ¹⁰ Na boobo, we na ko moesana na bo na boose, we na ko ena na moto si oyo:"yayowa kaako. We no kota boobo, kaako na koonda? ¹¹ Abo boose na koiya na obaba, bo na ko phiphésana mo koeba m'mba bootai tchei na Mbali. ¹² Mo nyanga si ééyo, Mbali nkiya ko mokondi mo kosombola, we nakota botu otondo mbe oosombofo Mokonga. ¹³ Abowa échè botu, we nakoesa baéki bandé, na kosona ikomi na babe n'kati wabo, na koébésa bo liina ya baeki (batoméki): ¹⁴ "Simona, na koétéka Petéle, Andél, mana nina; Yakobo; yoani; Filipi; Balatélemi", ¹⁵ Matayo, Tomasi; Yakobo mana Alféo, Simona, wéétéke Zelote; ¹⁶ Jide, mana yakobo, n Yuda isikariti owa wéke moolési. ¹⁷ We na koselela asima-amo nabo, na kosikama mo chékalongo, mbe métiika ya baéki bandé na baphe bato babuwa iboka ba kotoka Yudéa na Yélusame, na ba-ba n'kongé ya Tiro na Sidoni. Balangai mo kom'ngba we, na kophana chéondesa cha nso yabo. ¹⁸ baa boose baikanga na mesombo ya béya-béya, baondangai. ¹⁹ Béna motula si owo ya bato baemangai kolukana nandé, bondiya chékamba chémo chatokangai koika we, éké cahondésangai boose. ²⁰ Eké Mbali, nakombola maiso ko baéki bandé na koena:" ome koban si ba baano bika touwé, bondiya bokota ya Mokonga ikai yino"! ²¹ Ome ko bane si ba bika na nja énékéké, bondiya békaikotai! Ome ko baa bokoeya énékéké bondiya bekaika mo omé. ²² Ome koakino, aka-mbe bato basékaleka na koséya maina nino no isina ya Lana Moto! ²³ Lengeya iyota ino yékaikai ya ema kowa kiyo; mo boobo ii ba ise babo batéléanga batondoli. ²⁴ N'ndi chombo kowa kino, mophoka, bondiya bika na bii wino! ²⁵ Chombo kowa kino si baa béikote, bondiya bokoiki nan'nja! Chombo ko baa booseka énéké, ²⁶ chombo, aikam'mba bato boolombésa bane, bondiya boobo ii kai atanga ba ise babo bata mo isina ya batondoli ba olanga. ²⁷ Indi naenake nino , bane babo bokoungwai noo : Emai basekani bino , tai kofoa koa kabo , ²⁸ babo bota bane kobeya lipheai bo, somboleai basekani bino. ²⁹ Imba balubeya owe mo itama emo , timbolea we ephe . Imba babiya n' ntulu abe , bua koekesa we kobiya ephe kadjo yabe. ³⁰ Esa nani owa koomba owe , ndi bua koomba ephe tchesima tcha be ka moto owa wabiyake . ³¹ Eya yokoema bane mbele betelekai bane, taa kae yo mondi ya baphe . ³² Mba bokoemangai bano bokoemanga bane, eni liphoti eya koeseleka bane ? Bati kobeya kae bokoemangai babo bokoemesanga nabo . ³³ Mba botai kofoa mo babo bootelea bane , eni liphoti eya koeseleka owe ? Bati kobeya kae botangai boobo. ³⁴ Mba bosombesangai baphe na maenyeli makobakeya bo besima ,uka na eni liphoti eya koeseleka bane ?Bati kobeya kae bosombesangai batikobeya, na maenyeli ma kobakeya bo besima . ³⁵ Ndi bane emai basekani bino , tai kophoa , ndi sombesai na bua koengelea .Na bobo kolipheleka kino yokoikai ka ema ,ndi bokoikai baana ba owa uka kiyo ,mondi ya we efoe mo bato ba olanga na bato ba beya . ³⁶ Ikai na tchombo mba TATA ino uka na tchombo . ³⁷ Buai koondesana ke bit0koonda nde owe ; bua kokelesa moto ke moto uto kelesa nde owe ; meseleai ke bomeseleikai . ³⁸ Esa ,ke yokoeselekeai owe : bokoiteya o maako mino , besima ba foa babo bito koengama, mondi a bootelei bane koopesana na eya boota . ³⁹ We na koena nabo mombila si ono : mongbi maiso engame na koendesa mongbi maiso ? Bitokeya nde boose babe mo molinga ? ⁴⁰ Moeki utokoeteya nde Molombia ande ; ndi baeki boose bokoendai koopesana na Molombia ⁴¹ Mondi a tchei oomona owe kaani mo liiso ya munakabe ,ndi owe utomona otchafu si owa uka mo liiso yabe ? ⁴² Wengame na koena na munakabe mbele tchei , munakane ekambe netoese otchafu si owa ika mo liiso yabe ,ndi owe utomona otchafu si uka mo liiso yabe ? Mokesi ! toesa asa boso botchafu si owa ika moliso yabe ke maili wa mona kotio botchafu si owa ika moliso ya munakabe. ⁴³ Yauwa nde kate ka foa kobota touma ta bea, ao kate ka beya kobota touma ta foa. ⁴⁴ Bondi a kate na kate keebekane na touma tande. Bito konyoanga nde omeke , bitokonyoanga nde mobebebi. ⁴⁵ Moto a foa owa okomola maondi ma foa ma matokake o motema yande ,ndi bato ba beya bokoomola maondi ma beya maa matokake kati ya metema yabo ya beya, mondi ya iki mammo maiye kati ya metema yabo yokoika na koeneka . ⁴⁶ Mondi a tchei bokoeta noo Mokolo , Mokolo ndi bitota bino mammo makoena noo ? ⁴⁷ Nomoesai bane babo bokoonda noo bokoungbai looki yane ke bitotai yo o mekambo . ⁴⁸ Ukai mba moto si owa oimetche lumba , ke waphua melinga ya eyaeya ,ke wata yo kiyo na iwe , inyanga ya iaba koenda , mabooboo moose koiteka mo

lumba si eyo mondi a yaimetchelekei bosali .⁴⁹ Ndi owa okoungba looki yane ke wakanga kota yo o mekambo , uka imba moto si owa imetchake lumba mo n' nseke si eya itelike , mabooboo malubeya lumba si eyo na mala omo ke yakeya , na koseyama kaikangai ka ema .

Chapter 7

¹ Maili ya kOUNGBA ma moose bato beungbe Mbali koingeya mo Kapalanaume . ² Mokobe ya mokota omo kOUNGBA moobe , ke yabiya we baka na kopka . ³ We na kOUNGBA koena maondi ma Mbali ,we nakotoma Bekongo bamo ba Bayuda ,koeta we mo koondesa moto wande wa mekambo . ⁴ Bo na kokoma baka na Mbali , na koaja kobojaboja we mbe : Eengame mbele wetelee we boobo ; ⁵ Mondi a weme menginda ito , ke we iwe imetche lumba si eyo ya Mokonga . ⁶ Mbali , we nakiya nabo , bitaikanga kaaye kpaaya na kokoma molumba , aabowa mokota wotome binakande mokoena nande : Mokolo , bua kobalanganesa maenyeli bondia nitengame ane naowe koingeya mo lumba yane . ⁷ Mondia bobo naenake mbele nitengame ane mokula koa kabe , n'ndi ena looki omo moto yane ya n'kasi okondai . ⁸ Mondia noo nika koose naba bika kiyo nane , nika na basola bika koose na bangile bane ; mba naena na omo mbe yaa okiyai naophe naena nande mbe waa okulai ; na moto yane wa n'kasi : taa bono otai . ⁹ Abowa Mbali weun'ngbe maoki mande , we kotchokoleya mokota , ke, watimbokeya iki ibamba baa ban'ngbanga we , we nakoena : Naenake nino ango mo Isalaele nite mone ango koakoa kaema . ¹⁰ Mo kosumboka mo lumba baa betomeke na mokota basangala owa oso mbe waondake . ¹¹ Botu siowa yeonde , Mbali na kiya o motanga eteke Naina ; baeki na ibamba omo baendangai asima amo nande . ¹² Abowa ekome baka nakoingeya o motanga , mona , bo nakobileya we mo n'seke tcheliyo, maana omo lika omesolo ya nina , nina owa ikanga tchetike , ke waikangai na bato ba buwa o motanga si oyo . ¹³ Mokolo na komona boo we nakoiya na tchombo bondia amokali sioyo , we nakoena nande : buwa koeya . ¹⁴ we na kobakameya , ke nakobunda sanduku . Baa babiyanga ke baima . We nakoena : maana a moome , naenake nabe , imana . ¹⁵ Ke mokpi na koimana , ke waena . Mbali nakoesa we na nina . ¹⁶ Boose na koiya na bowa , ke balombesa iki Mokonga , na koena : Molondoi wa ema wabuanyaki n'kati ito ke Mokonga amonakei monginda wande . ¹⁷ Looki si eyomoke n'kati ya Mbali yabalangane o motanga ya Yudeya motondo bena motanga yoose ya bakabaka . ¹⁸ Yoani na kon'ngba maondi si mamo moose mo m'mboka ya Baeki . ¹⁹ We nakoeta babe , kotoma boo ka Mbali mo koena nande : owe i owa okulai , mba tendeye ophe ? ²⁰ Kokoma baka na Mbali , ke baena Yoani moinyi watomake base koakabe koena mbe : owe n'ndi owa weeneke mbe okulai , iki mba teendeye ophe ? ²¹ Mo n'nyanga si emo , Mbali na koondesa bato ba buwa baa n'so , bato ba n'kakatima , mesombo ya kokomokeya , ke na komoesa ba boose bakpanga maiso . ²² We nakoena nabo : yai koena na Yoani eya yamonake bane ke yan'ngbake bane ; bakpi ba maiso bemonei , bakpi baliya beondei , bato ba bekundo beondei , looko beungbei , bakpi beimokei , mesao ya fowa meene moteuwe . ²³ Ome ka owa otokoika koa kanda bondi omo ya kokelesa . ²⁴ Baa betomeke na Yoani kosumboka , Mbali nakoena na ibamba bondia Yoani : Biyei komona tchei mo okonda ya tolungulungu ? bebebi beya beumboke na mophopho ? ²⁵ Biyei komona tchei ? Moto si webate n'tulu ya fowa ? Monai ba bebate n'tulu ya oketi , ke ba bika kofowa , bika mo malumba ya mekota . ²⁶ Biyei komona tchei ? Molondoi omo ? Liti, naenake nino , ke kio na Molondoi . ²⁷ Wei wekpalowei : mona , natomake Motomeki wane boso nabe , mokoendjeka m'mboka booso nabe . ²⁸ naenake nino , asimaamo kobaa beboteke na amokali , abuande naowa weeteye Yoani . moisina si , manuke iboka n'kati ya bokota ya Mokonga welongewe Yoani na boeme . ²⁹ na boobo n'kita yoose sieya yem'ngbe , ke bena balipesi bamandjandja , baakowa we Mokonga mbele uka chaa , mom'mboka kon'nyeka , kon'nyeka ka Yoani ; ³⁰ n'ndi Bafalisai na bato ba kobanda baangile , bitakoweande kon'nyeka nande , bondiya bemoni koakabo mbele , eeya yeimeche Mokonga yabuande naisina . ³¹ noo sambesai iboti sieno na nani , ke nani otuanyanye bo ? ³² betuanyanyei baana si baa , bokoikanga mobeikaneo si beeya , beiye na bato , ke , baa koenesana bano , nabaphe , bo mbele : base takolake nino n'saka , mokoemba na tolumbete , ndi bite sambowe bino ; taembeyaki bane na chombo ke , biteeye bino . ³³ n'ndi Yoani mon'nyi ulei , aabowa itaangangawe moleli kenakoma , malu , ke baenanande mbele : uka na mosombo ya beya . ³⁴ Mana moto ulei , ke waanga ke wama , ke baena nande mbele : ukai mowangi ke momi , isau ya balipesi ba mandjandja na bato ba boyaeliyabeya . ³⁵ n'di koeba keebekanei mom'mboka ya bana bande boose . ³⁶ Mofalisayo omo na kombowa Mbali mbele baange asimaamo . ke Mbali nakon'ngeya molumba ya Mofalisayo , ke baikaike momesa . ³⁷ ke bamonaiki maana omo amokali waikanga , aowo omotanga siowo , wailemba , we nakula kon'ngeya molumba ya Mofalisayo sioyo , ke waika nabo , momesa momaako mande waikangi na kabole kamakuta sima , maiyanga na iyese , ³⁸ wenakoeta maili ya Mbali kowa momao , ke waika bii . ke waeya ; iteilelangi , wakondjaiki koisela wemaisoli momao mande , maili ke waiyowaiki we maisoli na m'ngbeyande , ke wabesiya we , ke waiselawe makuta maiyesi . ³⁹ Ba fasayo si baa , beetewe , bo na ko mona eeyo , ke ba kondja ko enesana bemine : aika m'mba moto si ono wa ikange molondoi , mbele wa ebakei mbele o , eeno iki mo boyaeli sio ho , ka amokali siono wa mataka we , ke wa eba mbele amoka si no uki moto wa beya . ⁴⁰ Mbali na ko bunda looki , ke we na ko ena na Simona , mbele nika na looki ya ko ena nabe . Molombiya ena , we na ko ena boobo . ⁴¹ mosombesi omo , waikangi nabasombi babe , omo na kosomba n'falanga , miyaitano , ke owaophe na kosomba n'kamaitano . ⁴² m'mba bowa bitaikanga nachesima cha kosumboleya mokolo wa n'falanga , ke

mokolo wa meseleya bo n'falanga si , n'kati yabobabe basombi , nani okeemeleka ka mokolo wan'falanga iboka ?
⁴³ Simona nakoena : nelimbele saomo owa wesombe n'falanga ya buwa , wei okoemeleka . Mbali nakoenenande mbele : wabukake bosaali .⁴⁴ maili na aowo , watimboka kowa kaamokali , ke waena na Simona mbele : wamonake amokali sionoi ? nan'ngeyakei n'kati ya lumba yabe , ke uteeseabe noo maale mokosoola mao mane ; n'ndi we wasoolakei mao mane , na maisolimande , ke waiyoaki mao mane nam'ngbe yande .⁴⁵ owe otebesiyaabe noo ; n'ndi we , kolinga an'ngeleyangasenoo , unaekiseyande kobesenoo momao .⁴⁶ owe uteiseleabe noo makuta omotshoe ; n'ndi we waiselakenoo , malasi momao .⁴⁷ moisina si , naenake nabembele , iboka ya kobeya kande kameselekake : bondia waemelekaki iboka . n'ndi owa , wakomeseleka kambu , okoema kai kambu .⁴⁸ kewe nakoena naamokali : kobeya kabe kabuwa kameselekake .⁴⁹ baa baikanganande momesa bakondjaiki koenesana bemine mbele : oono uki nani , mokoenambele kobeyakabe kameselekake ?⁵⁰ n'ndi Mbali nakoena naamokali mbele : kobeya kabe kameselekake .

Chapter 8

¹ maili na moo , Mbali na kiya ko metanga n'kitaka na n'kitaka ya chesongo , ke na metanga n'kitaka na n'kitaka ya abotekeya , na konangola , ke na saowa mesao n'saali ya bokota ya Mokonga . ² baeki ikomi na ibe baikangi asimaamo na Mbali , ke na obaa ya bamokali si baa baondeselekanga , mo n'so ya mesombo ya beya ke naephe n'so : Maliya , nakoena na Mangandala , mbele cheni chesima chatowesake , mesombo sieno ya beya , ³ Jane mokala Tchuza , waikanga kose na Elode , Suzana , ke na baphe na baphe , si baa baikanga asimaamo mo besima ba Elode . ⁴ ibamba na koika asimaamo , ke na baphe bato si baa , betoke mo ephe n'kita na kobakameya we Mbali , ke wateleza bo mombila sioo , ⁵ moleki omo na koomoka mo kiya koleka touna tande . mba boa wa lekanga waleka , ke obaamo ya touna nakokeya mo m'mboka : ke yakpoteka na matindi , ke tooni ta obowa taanga touna si , ⁶ ophe obaa nakokeya moiwe : abowa eyayoke touna si , keto na kokakasa , ongo takeyangi kiyo na mawe . ⁷ touna tephe na kokeya n'kati ya meke : ke meke sieyo ya tokelekele , na kolingalinga touna , ke taseyama . ⁸ ke tephe na kokeya mon'seke ya fowa : aabowa emene , tamena na koyayoka , ke nakobota n'nguma na n'nguma ya touna . maili nande koena , Mbali na koena na looki ya kiyo : m'mbele owa uka na matu makon'ngba wan'ngbe ! ⁹ baeki na kophiphe we mbele , waebese bo isina ya mombila atelekake bo . ¹⁰ Mbali na koena na baeki mbele : aeseke anembele beebe , m'pa , kaisama ka bokota ya Mokonga ; n'ndi kobaphe bato , aenake komembila , ambe aabowa oomona bo , bebua komona , ke aaboa okom'ngba bo , bebuwa koeba isina . ¹¹ monai isina ya mombila siowo , atelekake : touna ta koleka si teeto , iki looki ya Mokonga . ¹² touna si teya te keye mom'mboka , ke takpoteka , ke tooni taaya nato , iki bato si baa , bokom'ngbanga looki ya Mokonga ; maili na kom'ngba , ke satana waala , ke watoesa looki , n'kati ya metema ya bo , mobowa ya koeneka mbele , m'mbe baa kowakowa mokiya koonda . ¹³ touna si teya te keye kiyo na mawe , etuwanyanye bato si baa , bo kom'ngba looki ya Mokonga , ke babunda yo naome ; n'ndi ango kobunda looki si na ome , bebuwabo na kosimbeya , biki bato ba kowakowa mo n'nembe emo kakolokolo , kosondjeka kaala , ke bemine ba keya . ¹⁴ touna si teya te keye mo tokelekele , te tuwanyanye bato si baa , bokom'ngba looki , maili na kom'ngba looki siowo am'ngbake bo , yatoka n'kati yabo , ke basiya chande boobo , mo kobeya na koengeleya , engeleya , moisina ya besima ba chese , ke na cheema chachese , ke bitobotaabo touna ta kotabo bato . ¹⁵ touna siteya tekeye , mon'seke ya fowa , etuwanyanye bato si baa bokom'ngba looki na motema omo , ke na motema ya fowa , babunda yo , ke babota touna asimaamo nakoea motema . ¹⁶ moto ango omo , maili ya kowakanesa n'tala uteengameande mo koiseka yo , n'kati ya kabole , amakotayo kose na itanda ; n'ndi ootan'ndi yo kiyo na asima ya bomoeso , moisina mbele baa bokon'ngaya ba mone liangangi . ¹⁷ bondia mbele , ebuande na bondi siowa aisake , ke yakamba koomoka omtanga , ke ebuande na kaisama si kaa katelekake , ke kakamba koebekana , ke kaandjeka moobandja . ¹⁸ ikai nakolanga mobeyaeli , okom'ngba bane ; moisina m'mbe , okoesi owa uka nayo , n'ndi ka owaokambe , oobakeyaiwe eya eyakoewewe mbe oomoniyo . ¹⁹ n'na Mbali na banabanina Mbali nakiya komona we Mbali ; n'ndi bitekokoleabo kobakamesawe baka na mobe , moisina ya ibamba . ²⁰ baeki na koena nande m'mbele ; n'ndjoko na bana ban'ndjoko beendeye owe omotanga , ke bikanan'kasa ya komonaowe . ²¹ Mbali na koena nabaeki mbele : m'ma nabana bam'ma iki baa bokom'ngba looki ya Tata nakotayo mobeteleli . ²² osu omo Mbali asimaamo na baeki na kokimeya mowaato . we nakoena na baeki mbele , teeti owa ophe obalu ya iyaba ipheme . ke bo nakiya . ²³ abowa akalanga bakala , Mbali nakolama . ke n'ngumba na kosimbeya waato moiya ke waato nakoiya na male , aiyeiye nabo kokpa . ²⁴ baeki nakobakameyawe kebo nakoimolawe , kebo nakoenanande : mbele Molombiya , Molombiya takpake eh ! kewe nakoimoka wenakosuleya mophopho nan'ngumba , ke yalibana , ke bii waala . ²⁵ kewenakoena nabo mbele : kowakowa kino kikai yani ? bo nakoiya nakotekateka ke nakosangala , ke bemine nakophiphesana mbele , oni okitaka ya moto ono , owa okoena naiyaba na mophopho mbele ya libane ke yalibana ya litosa we ? ²⁶ bo nakoma mo chese cha Bagelesa , owa emoene na Galilaya . ²⁷ aabowa Mbali oselele mo n'seke , wamona boso ande amoome omo wa motanga , waikanga na mesombo ya beya . n'nyanga ya buwa utabataande n'tulu , ke utaikangaande n'kati ya lumba , n'ndi ukangai n'kati ya mabuyako . ²⁸ we naomona Mbali ke waakaya na looki omo , wakeya mo mao mande , ke waena na looki omo , na okeya o mao mande , ke nakoena na looki ya kosaanga : chei chika n'kati ya noo na be , Mbali maana Mokonga ya kiyo ? na bondjabondjake owe bua kotimbessatimbessa noo . ²⁹ bondia Mbali waengai na mosombo ya beya mbe waomoke n'kati ya amoome sioyo , bondia waikangai n'kati n'su yabuwa ; bachungai we mbele okandeke na meelolo bena bima mo mao , n'ndi wamunangai yo , ke waendeseka na mosombo ya beya kowa mo obandja ya iseseke . ³⁰ Mbali na kophipheya we : lina yabei nani ? te buwe bondia mesombo ya beya ya buwa yaikangi n'kati yande . ³¹ ke bandjabondja Mbali iboka m'mbele obuwa koisa bo mo molinga . ³² aikangi aowo , n'kati ya mokondi , itunda emo ya n'nyama ya n'sombo mbele yokowanga . ke mesombo ya beya ya kobonjabonja Mbali mbele ban'ngeye n'kati ya n'sombo . we wakoleyangi bo . ³³ mesombo ya beya nakoomoka koa ka amoome si , ya n'ngaya n'kati ya

n'sombo , ke yaaya ka beobeo kochubeya mo iyaba na yoose kokpa .³⁴ baa balanganga n'nyama komona eya euleye bo, baya obeyo , ke batambesa mosao n'kati ya motanga bana n'kati ya metanga ya angowa ngowa.³⁵ bato baya komona eya ya buanyake ba bakama na Mbali , ke basangela amoome siowa oomoke mesombo ya beya , ase mo mao ma Mbali, mbe obate n'tulu , na boyaeli ya fowa ; ke baika na bowa .³⁶ baa bemone eya eteleke ke basaowa boni eonde moto wa mesombo ya beya .³⁷ bato boose ba motanga ya Bagelesa ba bondjabondja Mbali mbele waphange nabo , bondia baikangi na bowa ya ema , Mbali wa kimeya n'kati ya waato ke wasumboka .³⁸ amoome si owa mesombo ya beya eomoke nande waomba loosa ya koika nande . n'ndi Mbali nakotoma we , nakoena :³⁹ sumboka molumba yabe , ke saowa eya yoose Mokonga wateleake owe . mokosumboka kande , we nakoebesa o motanga itondo eya yateleyake MBALI weteleye we .⁴⁰ mokosumboka kande Mbali wapokeleka na ibamba bondia boose baendeyangi we .⁴¹ ke monai amoome omo liinande Yailo , waikangi mokota ya bosonganeo . wakeya mo mao mande , ke wabondjabondja we mon'ngeya molumba yande ,⁴² bondia waikangi na maana amokali omo waokuweya wa bemo ikomi na ibe we wakpangai . n'nyanga iye we Mbali , wakombeka na ibamba ya bato .⁴³ aikangi amokali omo wakooka mokiya bemo ikomi na ibe , ke wamana bisima bande boose mo menganga , buwa ango koonda .⁴⁴ we nakula obalu ya maili , ke wabunda n'tungeya ya n'tulu ya Mbali . mo asima siowo mokiya kooka ke yatunga .⁴⁵ ke Mbali na koena : nani wabundake noo ? mba boa atonanga bato boose , Petele naba baikanga nande na koena nande : moendeli ibamba ya bato bekombe owe ke babunda owe , ke okoeni mbele nani wabundake noo ?⁴⁶ n'ndi Mbali na koena : moto omo wabundaki noo , bondia neli mbele chekamba chemo chaomokakei n'kati yane .⁴⁷ amokali komona mbele waebekanake , wala botondo yande na kotebateka kokeya boso wa mao mande , ke nakoena booso ya bato boose bondia isina seya ebunde we Mbali , ke boni we onde mo kabeobeo .⁴⁸ Mbali na koena nande : moseka ane , kowakowa kabe ka ondesake owe ; yaaya na bii .⁴⁹ m'mba boa waenanga we ephe omo wa mokota ya bosonganeo nakoena mbe : moseka yabe wakpake ; bua kota moendesesi na iyeeya .⁵⁰ n'ndi Mbali , na kon'ngba eyo , ke waena na mokota ya bosonganeo : bua kotina akowa lika , ke we okoondai .⁵¹ aabowa wekome we molumba , itaemanga ande kon'ngeya na moto molumba , Petele lika na Yoani na zaki , ke naisa maana ke nina .⁵² boose baeyangai we . ke Mbali nakoena : buwa koeya ; we utekpeande , n'ndi welame .⁵³ ke batangi we kosendja , koisam'mba yakpake .⁵⁴ n'ndi wabundi we mo kaako , ke waena na looki yakonga : maana imoka⁵⁵ ke mosombo yande ya sumbokeya we , ke mokabeobeo waimana ; ke Mbali waena mbele baese we moleli ya waange .⁵⁶ ise na nina baemala , ke waena nabo mbele boa kosaoleya munakato ango omo eya eteleke .

Chapter 9

¹ Mbali na koeta ba ikomi na babe asima amo , we na koesa bo chekamba na looka kiyo na mesombo yoose ya beabea , na chekamba cha Koondesa n`nso . <sup>2</sup> we na kotoma bo kosaowa mesao ya bokota ya Mokonga , na koondesa bato ba n`nso . ³ bebua ko biya anga tchemo mo isina ya ondo , we na ko ena na bo , anga likongo , anga iteke , anga ka omoma , anga beeya , ke bua ko ika na n`tulu ibe . <sup>4</sup> n`kati ya malumba sima beka n`ngea , ikai moo ; ke aowo kai yokoelea bane . <sup>5</sup> na aikamba bato bitelengee bane , etaneai motanga siowo , ke chichai n`seke ya matindi mino , mo koesa bo boa . ⁶ bo na kia , ke baetaeta mo metanga ya anga ngoa , kosaowa mesao n`saali ke bo nakoesa cheondesa asima oose . <sup>7</sup> Elode na ko m`ngba koeneka ka maa moose meete , ke waika na kaeli . mondia baphe baenangai mbele Yoani waimokake ko bakpi ; ⁸ baphe mbele , eliya wa buanyake ; ke baphe , mbele iki omo wa balondoi ba boso waimokake ko bakpi . ⁹ ndi Elode waenangai mbe , noo nebukesei Yoani mochwe ; nani ophe iki ono , noko m`ngba koeneka maondi okitaka siono ? ke waphanangai mo komona we . ¹⁰ baeki , mo kosumboka kabo , ke basaolea Mbali eya yoose ete bo . we na kobunda bo , ke wabota bo kaowa , obalu ya motanga omo eeteke mbe Betesaida . ¹¹ ibamba yo na koeba ke yaonda we . Mbali na kolengea nabo , ke waena nabo bondi ya bokota ya Mokonga ; waondesa kae baa baikanga na n`kasa koonda . ¹² aboa ephane looba koselela , bo ikomi na babe ba bakamea we , ke baena nande mbe : sumbola ibamba mbe yaye mo metanga na mo malumba sima mika aiyeiye , ambe baike na kophana moleli ; mondia tika ano mo asima ya obandjala . ¹³ Mbali na koena nabo mbe : bane mine esai bo moleli . ke basumbolea we mbe : tika lika na toomoma totano na nfe ibe , alinga kae taaya base mine kooowa meleli mondia bato sibano boose . ¹⁴ nayo aikangi na baome koondoonda elefu itano . Mbali na koena na baeki bande mbe : tai bo ase mo molobo ya bato n`kama itanoitano . ¹⁵ bata kae boobo , ke bata boose ase . ¹⁶ Mbali na komunda toomoma totano na nfe ibe , ke , wamona na kiyo kowa mo obowa , ke wa liphea yo . maili ke waekanesa yo , ke waesa baeki mbele baa baanyeye ibamba . ¹⁷ boose beangei ke baikota , ke baiyesa meo ikomi na ibe na maulu si maa mesie . ¹⁸ osu omo mbe Mbali osombola kaowa , waikangi asimaamo na baeki bande , we na kophiphea bo bobono : baenaki mbe nooi nani ? ¹⁹ bo na kosumbolea we mbele : Yoani mon`nyii ; baphe Elia ; baphe , omo mo balondoi ba boso waimokake . ²⁰ ke bane , we nakophipheya , bane mbele nooi nani ? Petele na koena mbele : Klisto mana Mokonga . ²¹ Mbali na kokebesa bo mbele bouwa koena na moto anga omo . ²² waena ephe mbele efowe mbele Mana Moto opata ii obaba iboka , waabeke ko bekongo , ke bena mekota ya bekongo kena bakpaloi , waabeke mo kokpa , ke waimoke maili ya n`sui isato . <sup>23</sup> maili ke waena na boose : aikam`mba moto omo waika na n`kasa ya kula maili yane , eka mbele waeke maondi mande moose , ke wabiye liyeka yande n`sui yoose , ke waonde noo . ²⁴ bondia owa weeme koondesa koika kande o limesi yo , n`ndi owa siowa olimesi yo bondia noo , okondesai yo . <sup>25</sup> isina ya chei ka moto mokopata choose , aikam`mba waseya koika kande ao kolimesa koika kande ? ²⁶ bondia owa okoika na n`soni nane bena maoki mane , mana moto okoikai na n`soni nande , n`nyanga sieya okalawe n`kati ya bokota yande , na owa ya ise na bakitomo baphenena . ²⁷ no koena nino mo liti , bamo si baa bika abono bito okpa ande mbele bitinamoni bokota ya Mokonga . ²⁸ mo n`sui mba chenana maili na we koena maoki si mano , Mbali naobunda Petele , Yoani na Yakobo , ke walinya o mokondi bondia kosombola . <sup>29</sup> n`nyanga si eya asombolanga we , chondi chande chatimbokangai , ke n`tulu yande ya ngala mbele yephuphoke . <sup>30</sup> ke bona ao , baome babe basaowa nande : aikangi Mose na Eliya , <sup>31</sup> bo ba monekangai koa kiyo , ke baikangi mbele bokoena mo koomoka kande koengama mo Yelusaleme . <sup>32</sup> Petele na bina kande ba yemba-yembangai na too ; n`ndi , mo bo ko kobesa maiso , bo na ko mona okuku ya Mbali na baome babe ba ikanga na nde . ³³ Abowa baome si baekananga na Mbali , Petele na ko ena na Mbali : " Molombia , ephoei mbe teikei abono ; teimetchei malumba masato emo mondiya abe , emo mondiya Mose , emo bondia Eliya . Uta ebanga ande tchei tchenanga we " . ³⁴ abowa aenanga boobo , obonge na kula kolindeka bo ; ke baeki na kotina mo ko mona bo ko n`ngeya n`nkati ya obonge . ³⁵ Ke mo obonge looki na ko omokoka , na ko ena : " Oono ukai manane waikenya m`ngbai we ! " <sup>36</sup> N`nyanga aangbekana looki , Mbali na ko moneka wemune . Baeki na ko libana , ke bita ebesanga ande moto ; mo nyanga si eyo , maondi si maa ba monangi . ³⁷ Na mpendu , abowa aselelanga bo ko mokondi , ibamba ya ema na kula boso ya Mbali . ³⁸ Ke monai , n`nkati ya ibamba amo ome omo na koakaya : " Molombia na bondja bondja ke owe , mona mosombo ane , bondia nikai nande lika " . <sup>39</sup> Mosombo na ko n`ngelea we , ke kabeo bewa na koa kaya kaya ; ke mosombo na ko tekesa tekesa we , mpuwe na ko omoka nande mo kana ke mo nkanka tamo ko ekana nande , maili ya ko muna muna we . ⁴⁰ Na ombangai baeki babe mo ko benganga mosombo si , ke bita ko kolanga nande . ⁴¹ Mbali na ko sombolea bo : " Bane liboti ya metchwe ya talala , bena eni n`nyanga no koikai nino ? waa na mosombe abe abono " . <sup>42</sup> Mo ko susa kande , mosombo na ko kelesa we mo nseke , ke na ko tekesa tekesa we . n`ndi Mbali na ko sulea mosombo ya bea si oyo , ko ondesa maana , ke wa esangai we ka ise . ⁴³ Ke boose ba sangalangai ko ema ka Mokonga . Aboa aikanga bato boose kosangala na Maondi matanga Mbali ; we na ko ena na baeki : ⁴⁴ " Bondia ino , m`ngbai bosaali : Mana Moto o ko eselekai ko maako ma

bato".⁴⁵ N'ndi baeki bita ebanga ande isina si; ya isameangai bo, mbe betee bangi isina si; ke batinangai ko phiphea mo isina si.⁴⁶ Meango na koika n'nkati yabo. Mo ko eba m'mba nani n'nkati abo wa eteanga binakande.⁴⁷ Mbali ko mona nkasa ya metema yabo, na ko bunda maana manuke, na ko imetcha we kaowa nande,⁴⁸ Ke na ko ena nabo; owa o koa-koa mo lina yane maana manuke si ono wa akoake noo mune; ke owa wa akowake noo wa akoake owa we tome noo. Bondia owa uka manuke iboka n'nkati ino boose, ooyoi weeme.⁴⁹ Yoani no ko sumbola looki, na ko ena: "Molombia, ta monakei amo ome omo mbe o obenga mesombo ya bea bea na lina yabe; ke taekesa kei we, bondiya wa uwande nito asima amo".⁵⁰ Ba uwa ko ekesa we, Mbali na ko sumbolea we; bondia owa uteeke bane weemei bana.⁵¹ A abowa nyanga weemei si eya aengamanga we na ko ekana na tchese yaiyeeyake, Mbali.⁵² We na ko ena na batomeki mbele baye oso mo m'mboka ke ban'ngeya n'nkati ya motanga ya ba Samaliya mo ko endjekeya we asima ya olama.⁵³ N'ndi bita pokeyanga bande we, bondiya wa ikangai mo kiya mo Yelusaleme.⁵⁴ Batomeki Yakobo na Yoani, ko mona boobo, eke ba ena nande: "Mokolo, we emei mbe teene na kaya boi?"⁵⁵ Mbali na ko timbokeya bo eke wa suleya bo, we na ko phipheya bo, bikai na oni mosombo.⁵⁶ Bondia mana moto uta langa bande mo tchese mo ko limesa metema ya bato, n'ndi kiya ko ondesa yo. Eke bo na kiya mo ophe motanga.⁵⁷ Mbe bika mo mboka, moto omo wa ena nande: "Mokolo no ko ondai owe asima oose owa okiya owe."⁵⁸ Mbali na ko timbolelya we: "Makikiliki ma okonda mika na melondo eya bo ko lamanga ko, ena tooni ta kiyo tika na malumba mabo, n'ndi noo mana moto, no buwa bande na asima (boikaneyo) owa yengame nane kota motchwe yane."⁵⁹ We na ko ena na ophe moto: "Onda noo". Eke wa timbolelya we: "Mokolo, meseleya noo, niye kasa boso koleka tata".⁶⁰ N'ndi Mbali na ko ena nande. Eka bakei baleka bakeii babo, n'ndi owe yaa ko ebasa mesao esaali ya bokota ya Mokonga".⁶¹ Ophe na ko ena nande, no ko ondai owe Mokolo, n'ndi meselea kasa noo, niye koendjekaasa bato ba lumba yane.⁶² Mbali na ko timbolelya we, "moto woose owa watake kaako mo shaleti, eke wa m'mbola kabai maili, obuwa bande owa we engame na ko n'ngeya mo bokota ya kiyo ya Mokonga".

Chapter 10

¹ Maili ya maondi si mano, Mokolo na naosona baphe baeki nkama motcomoendi, ke we na ko toma bo babe babe boso ande n'kati ya metanga ya ema ema yoose ke n'nkati ya ba paali boose kowa aenymanga we nande omune kia. ² We na ko ena na bo: "Touma tabua ta teake n'ndi bakonyoi beango we". Sombulai mbe Molombiya Mokolo wa iba wa tome ba nkasi ko konyolea we touma. ³ Yaahi; monai na tomake m'mba bana ba mekoko n'nkati ya ba tchuwi. ⁴ Ba uwa ko biya tchesima, bua saki, bua bilato, ke ba uwa kosalima moto mo mboka. ⁵ N'nkati ya lumba sieya yo ko n'ngeya bane enai boso: "Ekai bii waike kio na lumba sieno!" ⁶ Ke aika mbe aowo maana omo wabii uka, bii wino osele leyai we; m'mba iteike boobo, yo sumbokea bane. ⁷ Ilelayi mo lumba sieyo lika, ke angai na koma eya yoose bo ko esa bane; bondia moto wa nkasi we engamei na ko lipeka, ba uwa n'ngeya n'ngeya ko malumba. ⁸ Nkati ya motanga ya ema siowa yo kon'ngeya bane, ke aabowa opokea bane, angai yoose sieya bokoesa bane; ⁹ Ondesai bato ba nso n'nkati ya Mokonga alake kowa kino. ¹⁰ N'ndi n'nkati ya metanga si eya yo ko n'ngeya ane abowa bito pokeya bane, yaai mo m'mboka si, ke beenei: ¹¹ "Ta tchitcheyake bane ibunge ya motanga ino sieya ika kose ya matindi mito; ebai, mbele bokota ya Mokonga ya alake kowa kino!" ¹² Na enake nino mo botu siowo lisoni ya Sodom koangowai engamesana na motanga siono. ¹³ Tchombo kowa kabe, koladji! tchomo koakabe, Bethesaida bondia aikenge ba maondi ma kosangalesa simaa meteleke n'nkati ino matelekange n'nkati ya tula ke na n'nkati ya Sidona, nyanga sieno boose ba timbolangai mitema yabo, na ko biya saki ke na moto ya kaya. ¹⁴ Mo boobo, mo butu ya lisomi tula na Sidona ko beya kobo ko koangoa ko etea bane. ¹⁵ Ke owe Kapalanaume, owe siowa wa bilekanga bena kio, oselelai kose bena asima ya ba kpi. ¹⁶ Owa o ko onga bane wa n'ngbake noo, ke owa oko eka bane w ekake noo; ke owa o ko eka noo wa ekake owa wa tomanga noo. ¹⁷ Nkama motchomoendi na ko sumboka na om'mee, na ko ena: "Mokolo, mesombo ya bea bea emine a litosake base mo liina yabe". ¹⁸ Mbali na ko ena na bo: "Ne monei setani kokea kowa kio m'mba nkoki." ¹⁹ Monai, naesake bane bokota ya koenda kio na n'ndjoka ke na n'koto, ke kio na tchekamba tchese tcha m'poki; ke tchesima anga tchemo tchito ko n'ngesa ande ane obaba. ²⁰ Mo boobo ba uwa ko lengeya bondia mesombo kolitosa bane n'ndi lengeyayi mo isina ya maina mino koandikeleke kowa kio". ²¹ Moo nyanga sieyo emo, Mbali na ko iya na ome na mosombo mosaali, ke na ko ena: "Na lombesake owe, Tata, Mokolo wa kio ke na nseke, bondia ko iseka maondi si mano ko bato ba boeli ke ko bato ba akili, ke na boobo wa komoesa phololo maondi ko baana. Boobo, Tata, na lombesake owe mo ko ema kabe mbe aike boobo". ²² besima boose ba eselekake noo na Tata, ke anga omo uteliande owa uka maana, alinga omune Tata, anga owa uka Tata anga owa wa uwa maana ke owa lika maana weeme ko moesa we pholo. ²³ Ke, wa timbokea baeki, na ko ena na bo lika: "Ome ko maiso si maamo o mona maa mona bane!" ²⁴ Bondia no ko ena nino nguma ya balondoi ke na mekota ba emangai komono eya yo mona bane, ke bite mone abo, yo ko n'ngba eya yo ko n'ngba bane, ke bite n'ngba ande". ²⁵ Tchekongo tchemo tcha ba angile na ko imana, ke na ko ena na Mbali, mo ko sondja we: "Moebesi, netetchei mokon'ngeya obokota ya kio?" ²⁶ Mbali na ko ena nande: "Tchei tcheandikeleke n'nkati ya angile? Owe osomangai boni?" ²⁷ We no kosumbola: "Ko ema Mokolo, Mokonga na motema yabe yoose, na mosombo yabe yoose, na mekuwa yabe yoose, ke na toengeleo tabe toose, ke munakabe m'mba owe omune". ²⁸ Wa sumboleake noo bosaali, Mbali na ko ena nande: "Taa boobo, ke wekaikai". ²⁹ N'ndi we, na nkasa ya kolomba, na ko ena na Mbali: "Ke munakanei nani?" ³⁰ Mbali na ko sumbola ophe looki, na ko ena: "Amo ome omo wa selelangi mo Yelusaleme mokia Yeliko. We na ko mwesana na bato ba mesombi, bo na ko toesa we ntulu yoose, bo na ko utchesana nande, ke bo nakia, na koekawe aiye-iyee na ko kpa". ³¹ Maobi wa mafaefi, na koeta kae mo mboka si eyo, na ko mona amo ome sioyo, na ko eta kaowa. ³² Molewi omo na ko koma kae na asima siawo, na ko mona we, na koeta kaowa. ³³ N'ndi mosamalia omo, wa ikanga mo ondo na kula aowo, na koiya na tchombo abowa amonanga we. ³⁴ We na ko bakameya we, ke ko kanda kanda mpota yande, na koitea makuta ke na vino; ke we na ko biya we kio na mpunda yande, na kia nande mo lumba ya bato n'so, ke we na kolinda we. ³⁵ Na mpendu, we na ko omola beeya, na koesa motchungi wa lumba, ke na ko ena: "Linda we, ke aika mbe wamana beeya bephe binga, no osumboleyai owe beeya si mo ko sumboka kane aabono". ³⁶ N'nkati ya bano basato nani uka munakande ka owa wa mwesananga na bato ba mesombi? ³⁷ Ikai owa waa n'ngbeleanga we tchombo, Tchekongo tcha ba angile na ko sumbolea we. Ke Mbali na ko ena nande: "Yaa, ke owe Taa boobo". ³⁸ Abowa Mbali wa ikanga mo mboka na baeki bande, bo na kon'ngeya n'nkati ya ka Motanga kamo ke amokali omo, wa etekanga Malata, na ko pokeya bo n'nkati ya lumba yande. ³⁹ Wa ikangai na mana nina amokali, waetekangai Maliya, owa waikanga ase ko mao ma Mokolo, ko n'ngba looki yande. ⁴⁰ Malata, wa ikangai na mekambo yabua ya lumba na kula ko ena: "Mokolo, uto mona mbele mana omokali we ekeake noo mekambo yoose? Ena nande wale ko sunga noo". ⁴¹ Mokolo na ko sumbolea we: "Malata, Malata, owe otina ke owe o teka-teka mo isina ya besima babua. ⁴² Tchesima tchemo likai tchika na oketi Maliya wa sonaki tchesima tchesaali, eya iteengame na ko bakelekea we".

Chapter 11

¹ Mbali wa sombolangai bôtu ômo asima omo. Abôwa emanéne we, omo wa baeki na koena nande: Mokota, ebesa base kosombola, mba boa Yoani waebesanga baeki bande. ² We nakoena nabo: "Aika mba bosombola, enai: " Tata! Lûna yabe yalombeseleke; bokota yabe yale. ³ Akesa base kaomona kito ka atchanga tchanga; ⁴ Meselea base kobe a kito, m'mba boa toomeselanga ko basi bo okoseanga base; ka oemangi base kosondjeka mo litchanélo. ⁵ We na koena nabo ephè:" Aika mba omo wino uka na isawu yande, na waelea komona we mo n'kati ya botu mo koena nandé: Isawu, sombesa-noo mekati isato, ⁶ bondia omo wa isau yane walaki mo'ondo koikanoo, na nebuane na tchesima tcha koesa we, ⁷ na aika mo n'kati ya lumba yande; isau yande sieyo na osumbolea we: buwa koesa noo botulungi, molango yakandekake seno, banabane na ane tika mo Itanda, nitengame ane mokoimana mokoesa owe mekati. ⁸ Naenaki nino, ango boobo uteengame na koimana mokoesa we, mondia ikai isau yande, w'okoimanai moisina ya botulungi ande na koesa we tchose uka na tcho na nkasa. ⁹ Na noo, naenaki nino: Ombai, na bokoesibane, baphana, na bo opatai; lbeya na boo kandolea bane. ¹⁰ bondia owa okomba okoeselekai na bookandowai ka owa olubeya. ¹¹ Nani n'kati ino ba Ise okoesai we iwe ka manande, aika mba waomba we Mokati? Oa m'mba waomba we mokati, ke waesa we N'djoka asima yo koesa n'fe? ¹² Mba, waomaba Iye emo, we okoesi iwe n'koto ee? ¹³ Aika m'mba, kobe a m'mba boa bika baika, beli koesa besaali ko baana bino, milainga isina yaema Ise wito wa n'su yoose okoesai Mosombo ya phenena moba bo koeyaeya nande. ¹⁴ Mbali na kobenga Mosombo yaikanga ya kaluma. Na aaboa Mosombo yaomokanga, kaluma na koena, na Ibamba bo na komwaala. ¹⁵ ndi baphe na koene mbele: Ikai ka Balasabula, mokolo wa mesombo yabea, ya we kobenga mesombo. ¹⁶ na baphe, mo kosondja we, na koomba we litchwanyelo emo ya kotoka mo obowa. ¹⁷ M'mba boa Mbali weebeleye maenyeli mabo, we nakoena nabo: Bokota yoose yebaanyeke mo yemine ye seameke, na lumba emo kokelea kiyo na lumba ephe. ¹⁸ Aika m'mba mosombo yabea koika omune, motchei bokota yande yekeanaimaneai, bondia bokoena mbele noo nobenga mesombo molina Balasabula. ¹⁹ Aika m'mba noo, nabengesana na mesombo molina ya balasabula, baana bino, ka'nani iki weengame kobengesana nabo? Mondia bemine bokoikai bazuzi batoli bino. ²⁰ Ndi aika mo monywe ya Mokonga boa no obenga mosombo, Bokota ya Mokonga yalake koika bane. ²¹ Aika amoome wa mekuwa na kofoa wakomba lumba yande, eya elondoleye yokoikai mo bii. ²² Ndi aika omo wa koetea we mekuwa waomokea we na koetea we mekuwa, we nakobakea we bekenge boose bande wateleanga toengeleo tande bena kobaanya yoose sieya obakeye we besiyasiya. ²³ Owa si owa obuwa koika noo uteane ande noo, na oowa uto osanganesa asima amo nane obalanganesai: ²⁴ Nyanga mosombo ya beya ya omokake ka moto, yo nakiya asima ya kokamena, mo ko phana asima ya boomoneyo. Bua kopata ke yaena: No osumboka ii mo lumba yane koa ke omoke noo; ²⁵ na, aboa yo osumboka yo, we na kosangela ya ayelekake na kophenena. ²⁶ Bena boobo yo nakiya, na kobundes a ephe mesombo mo tchomondi ya koetea o na mekuwa; bo na kon'gea n'kati ya lumba, bo na ko tchumana, na boyaeli ya maili ya moto sioyo yeka beyaii koetea boyaeli ya booso. ²⁷ Nyanga Mbali waenangaiki, amokali omo, na koimoa looki n'kati ya ibamba, koena nande: "ome mo'mbelé ya bilekanga owe! Ome ko mabee manyokeselekanga owe! ²⁸ nande kosumboleya we looki: ome ndi moba bokongba looki ya Mokonga, na kolitosa yo! ²⁹ Na boa bato baikanga ba buwa, we nako'imowa looki na koena: "Liboti sieno ikai liboti ya bolengi; bo ko omba litchwanelo ya monekeebo; ito koeselekakaé boo ephè litchwanelo komona yo koeteya bemone ya Yona. ³⁰ Mondia, we'omune Yona wemoeseleki litchwanelo kobato ba Niniva, na boyaeli simo Mana Moto okaikai omo n'kati ya liboteleli sieno, ³¹ Amokali wabila lito okaimanai, mo botu ya kophilphéléka, na baome ba liboti sieno bena ko kandékésabo, mondia kotokea kandé mo n'tungéo ya tchesé mo ko"ongba iyano ya Salomona; na monai, ika owa wika kiyo na koetea Salomona. ³² Baome ba Niniva beka imanai, mo botu siwo ya lisomi, bena liboti sieno na bekakandékai, bondia bekalanganyei mo kolondowa kandé Yona; na mona, ika abono owa weeteye Yona. ³³ Moto uto'koakanesaande n'tala mokota asima ya kaisama ango kosé ya katini, ndi otai kiyo mo kate kandé, mondia mba bato ban'ngéa bamone masaneyo. ³⁴ Liiso yabe ikain'tala ya okoba yabe. Aika mba liiso yabe ika bosaali, mobe yabe yoose yoosanai; ndi aika mba liiso yabe yaika mo kobeya mobé yabe yoose yokoikai n'kati ya iphue. ³⁵ Ika ii na keba mondiya kosana kabe kebua otimboka iphue. ³⁶ Na aika mba mobe yabe yoose eakane, ko kamba ango emo koika mo iphue, yo koikai yoose mbe éyakane, mba boa n'tala yo koakanesai owe masaneyo mandé. ³⁷ Nyanga yaenanga Mbali, Mofalisayo omo na koeta we mokiya koanga koakandé. We na kon'ngéya, na koika ko mesa. ³⁸ Mofalisalisayo omoni na limwalesi mowe kokamba kosoola maakoko boso ya koanga. ³⁹ Ndi mokota na koena nandé: bane, ba Falisayo, bane boophénénésangi koandja ya ophata na tcheaso'o, ndi n'kati ino bikai na toengeleyo ta maibi na bo yaeli ya lola ya bolengi. ⁴⁰ Koka mba kino maenyeli! Owa watanga koandja utatangaandé na n'kati? ⁴¹ Aesi ndi yoose ino mo touwe eya béiséke n'kati ya béaso, bēna boobo, tchoose tchino boophénénai koetēa koakino. ⁴² N'ndi tchombo kowa kino bafalisayo mondia bokomolangai mbiso yaikomi motchicha, ya tuma, na okitaka yoose ya

toani, ndi bitelitose bino angile boa salia na koema Mokonga: Eeyoi yeengame mbele beteyo, koeka maphe ebeyei.⁴³ Tchombo koakino, ba Falisayo! mondia beemei tokalanga ta komoneka boso momakumbe ma iyano, na koeseleka itéma asima ya mabongo.⁴⁴ Tchombo koakino! Mondia bikai boyaeli mba malundu mito omonékanga, na kiyo namo bokoendea bua koeba tcheatcheka.⁴⁵ Omo mophème wa maényeli ma salia na kobundesela looki, we na koena nande: moekesi, mokoéna boyaeli sioyo, ikakai nsénda sieyo o'osenda basei.⁴⁶ Nande Mbali kotimbolea we: Tchombo benino kaé, baphème ba salia! bondia bane bobilésa bato bakumbo balitowa mo kobileka, na bena ango bane mine n'kati ino, bito okokola ango yo na bino monyweino angomo yakaako.⁴⁷ Tchombo koakino! Mondia bokoendjaka malundu ma batomeki siba baise bino baiyanga bo.⁴⁸ Bane bo'omonésa boyaeli ya béphakolo batanganga baisè bino, na békénamoésa, mondia bo, baiyangai batomeki, bénino, békénaéndjéka malundu si mabo.⁴⁹ Moisia mbe Manyeli ma Mokonga meenei: nokoiséyai bane batomeki bane na balondoli; bekaiya bamo na baphè bo omoni obaba,⁵⁰ Mondia ya ko ombékelekai mo libotéléli siéno mokiya ya batomeki boose yaokanga koandjéka ko makondjékeo ma tchésé,⁵¹ kotokea ko mokiya abeli bena ko mokiya ya Zakalia, okpéléye kiyo moyango na lumba siéyo; ikai boobo, naénaki nino, yeka ombekai tokenéne si mo libota siéno.⁵² Tchombo nino bane bekongo ba ba angile! Mondiya betoesi lofungola ya koeba maondiya; bite n'ngéye bino bane mine, na bane baekesake koon'ngesa baa baengamanga.⁵³ Nyanga yeomoke we ao, baandiki na ba Falisayo baimaneyei na koandja kosindékesana nandé na masongo, na koénésa we kiyo ka maondi na okitaka ma okitaka,⁵⁴ kotéléa we toteyo, mo kobundésa we na maoki ma koomoka mo kana kande.

Chapter 12

¹ A abowa asongananga motuka ya bato ba elefu na ba elefu, bena ko sokosesana, Mabli nakoena ko ema na baeki bande:"Moose, efoei kotoka na kotina bolanga ya ba Falisayo, yoi tosendja ta kaisama ta ba Falisayo". ² Abuwande na bondi ya kaisama, ya kasa koebekana maili. ³ Bondiya moose sieya bokoena mo moiphuwe, mo ko n'ngbekanai ka masani; bena ma n'nkati, mo osaolekai kiyo na motondo ya lumba. ⁴ Be nino masau nane: Na enake nino:"Betinangi baa bo ko iya mobe ambe bito o kokola kota tchephe maili si". ⁵ N'ndi noo moesi bane owa bo otina we:"Tinai owa maili wa koiya moto, uka na tchekamba tcha ko m'mbola mo itumbo ya kaya". Na enake nino na liti, tina ooyo. ⁶ Eke buande toyoni tango totano to ko oleka senti ibe? Abuwande ango kamo kabo keibeyaneke na Mokonga. ⁷ Liti, ango m'gbe ya motchwe ino yebandeke yoose:"Betinangi: Bane betondane kuliko toyoni ta buwa". ⁸ Na enake nino:"Kila moto si owa olombesanoo boso na bato, we Mana Moto wo kowakowai we boso na bakitomo ba Mokonga. ⁹ N'ndi moto si owa wo olingowa noo boso na bato, wo olingolekai boso na bakitomo ba Mokonga. ¹⁰ Na kila moto si owa wo ko ena looki bondi ya beya mo isina ya Mana moto, wo omeselekai, n'ndi owa wo osenda Mosombo ya Phenena, wito omeseleka ande. ¹¹ Bekaisai bane boso ya malumba ma makumbe na boso wa bakolo bato na babaa bika na tchekamba, bephanangi mbe bo ko enai boboni ama ko mani maondi, bo ko enai tchei. ¹² Bondiya Mosombo ya phenena yo ko ebesai bane aowo-aowo mbe eengami ko ena tchei. ¹³ Moto omo n'nkati ya ibamba ya bato wa ena na Mbali:"Mopheme, ena na mana m'ma wabaanye nane botiko ito". ¹⁴ Mbali wa sumboleya we:"Owe moto, nani wete noo mobuki wa maondi mino; ama owa wa ko baanyeya bane botiko ino?" ¹⁵ Wa ena na bato:"Tangyai n'kasa yoose ya kobulesa beeya, mo isina mbe, ango moto waika na metuka ya beeya yabuwa, koika kande kito otondana ande bondiya kobuwa ka beeya bika nande". ¹⁶ Wa ena nabo mombila si oono:"Aikangai na moto omo iphoka, iba yande ya iyangai na meleli ya buwa". ¹⁷ Wa enyeleyangai boono ko motema yande:"Nete boboni, bondiya na buwane na asima ya kota meleli yane!" ¹⁸ Wa ena:"Nootai bobono: Noomunai boteleyo ya besima, nokoosi ephe ya ema iboka, na kooko nootai ngawo wane na m'mbiso yane yoose". ¹⁹ Bena no ko eneyai noo mune:"Eee, eneeke uka na m'mbiso ya beeya ba buwa, mo bemo ba buwa. Mo booboo omona, weange, weeme, welengee mo beombe". ²⁰ N'ndi Mokonga na ko ena nande:"Ukai tchebebe, na botu siono Mosombo yabe yo otombeka ii, besima batanga owe bo koiki ba nani?" ²¹ Booboi ika moto si owa weteleya we m'mbiso ambe wite sie iyota yande ka Mokonga. ²² Maili si, Mbali na ko ena na baeki bande:"Mo isina si na enake nino:"Ba buwa kophana kowaza mo isina ya koika kino, bo kowai tchei, ama mo isina ya mebe ino, boobatai tchei". ²³ Bondiya koika kelongeye moleli, na mobe yelongeye n'tulu. ²⁴ Monai tooni tito olekanga ande wala kokonyowa, ba buwande na otanda wala boteleyo ya meleli, n'ndi Mokonga welange bo, bane beengame kolongeya toyoni mala inga! ²⁵ Nani n'nkati wino mo koema kande weengame koemesa boyaeli yande, ango kaako kamo? ²⁶ N'ndi, m'mba bitookokola tomaondi tokolokolo, mo tchei bo ophana kae na maphe? ²⁷ Monai matunda, na enake nino ango Salomono, mo bokota yande yoose, witakokolanga ande kobata m'mba litunda emo ya mamano. ²⁸ Ke aika m'mba Mokonga woobatesa matunda si maa mika mo iba moono botu, na kom'mboleka mo itumbo ya kaya na m'pendu si, n'ndi wootakai iboka malainga kowakino bane, bato ba kowakowa kaangowa! ²⁹ N'ndi bane bephanangi bo kowai tchei, ama boomai tchei, bena betuwa-tuwangi mbe. ³⁰ Mano moose bapakano ba tchese si tcheetcheno bo ophana kae mo; n'ndi Ise wino weli maa meeme bane; ³¹ n'ndi phanai bokota yande, eke maamo moose mo ko eselekai bane mabuwa. ³² Bite tinangi, bane tomekoko n'nyango, bondiya yelengesei Ise wino koesa bane bokota. ³³ Olesai beya bika nabo, abai mo touwe, ondeyai mateke ma beeya si maa mito osema, m'mbiso si eya ito omaneka ande kiyo:"Kooko moibi wito obakama ande ka, ango nsengi yito oseya ande". ³⁴ Bondiya aabowa ika m'mbiso ino, mesombo yino yo koika moo. ³⁵ M'pondjo ino yaike mbe yekandeke meeli, n'tala ino yaike mbe yeakane; ³⁶ ba ikai m'mba bato si baa beendeye mopheme wabo owa wo osumboka ko toka mo tcheombe, m'mba be kandoleya mono we m'mba wakonga molango. ³⁷ Ome ko bakobe si baa mokota woosangela bo ambe bika buwa kolama too, nyanga ya kula kande. Na enake nino liti:"Wookandi mooli mo m'pondjo yande wo opokeyai bo mo bobeleyo, wo koetai boso na bo ambe wooteleya bo mokambo. ³⁸ Ango m'mba wala na n'nyanga ya m'pimo ya botu, ango mo koimoka ka ibe, ao ka isato, ome ko bakobe si baa bo osangeleka booboo. ³⁹ Ebai bondi si oono:"M'mba mokolo wa lumba wa ebange mbe wokula na eni n'nyanga, utinaeka ande lumba yande komuneka. ⁴⁰ Nino ikai ambe beenjekee koika kino, mo isina mbe n'nyanga si eya bito ko enyeleya, Mana Moto okula". ⁴¹ Petele wa phipheya we:"Owe Mokota, mombila si oono wa enake kai be nito?" ⁴² Wa ena:"Nani ike owa mo imanei mosaali na owa wa weli wotelekake na mokolo wande boso wa binakande, wabaanyeye bo ngano mo n'nyanga si eya yeengamei?" ⁴³ Ome ka mokobe si owa mokolo wande wo osangela we ambe woota booboo. ⁴⁴ Liti na enake nino:"Otai we mokota ya besima bande boose". ⁴⁵ N'ndi m'mba mokobe si ooyo wa ena ko motema yande, Mokota yande wailake mo kosumboka, bena waikake mo kolubeya binakande na baa ba bamokali, na ko anga na kokoma mo kolewa, ⁴⁶ Mokota ya mokobe si ooyo wasumboka botu si oowa iteendeye yo

na n'nyanga iteli we, wootai we kpaaya na koteleya we bowa yeengame na ko teleka na baa babuwa tcha asima amo.⁴⁷ Mokobe si owa, weli koika kosaali ka mokota yande, n'ndi witekokole kota tchoose moongo moongo, ama witete bowa aakolekanga we, oono woolubekai tonyowa-nyowa tabuwa.⁴⁸ N'ndi m'mba owa witeli kophowa ka mokota yande, m'mba wata beteleli ba ko engama na ko lubeka, woolubekai kambu lika kila moto si owa weeseleke iboka, kowakande yo ko ombeki metuka (iboka), nande si owa wa imetchelekanga ko maondi mabuwa, kowa kande yo ko ombekai mabuwa iboka.⁴⁹ Nelei koisa kaya mo tchese, na oni namuna neeme mbe kaike mbe keakane.⁵⁰ Eengami mbe nen'nyeke na oni namuna nooteleka kobeya bena mbe yaiyane.⁵¹ Mbe, besie mba nilei koisa bii mo tchesei? Ango kambu, na enake nino, buwande bii n'ndi iki kosekanesa.⁵² Mo isina mbe kolinga enekeke, bato ba tano ba lumba emo bo ko ekanai basato mo babe, na babe mo basato.⁵³ Boobanyekai ise na maana, maana na ise, nina na moseka, moseka na nina, n'na maana na motamba, mana motamba na n'na mana ande.⁵⁴ Mbali wa ena na metuka ya bato kae: "Aika mbe bamona obowa yabuanya biili ya iko ya moela, aowo ke baena: m'mbuwa yalake; yokoika kai boobo".⁵⁵ Na bamona mophopho ya biili motchwela yala, ba ena mbe tcheseka tchokoikai; yo koika kai boobo.⁵⁶ Bane bato ba maambo, beli kolembela tchondi tcha tchese na tcha kiyo, mo tchei biteli kolembela n'nyanga si eno enekeke?⁵⁷ Na mo tchei bito omona bane mine beya beengame?⁵⁸ Mo isina si m'mba waaya ka mokolo moto na munakabe wa bondi, mo m'mboka ta tchekamba wekokola komana bondi na koeleleka nande, bondiya wa buwa ko pholota owe boso wa mokobe wa lumba ya kobuka maondi. Wite m'mbolangi owe mo lumba ya iphuwe.⁵⁹ Na enake nabe, utokoomoka abe kooko, alinga wa ombola beeya.

Chapter 13

¹ Mo n'nyanga si eyo, ke bato bamo boono ba luleyangi Mbali, ba saoleya we mosao ya ba ba Galilaya si abo, baa Pilato wa phfuleyanga mekiya yabo na mafaefi mabo. ² Mbali wa sumbokeya bo looki: "Beisei m'mba ba Galilaya si babano-i ba ikanga bato ba beya ko longeya baphfe ba Galilaye boosei, bondiya mbe bamusangi iboka-i?". ³ Naenake nino: Bunade boobo, n'ndi mbe bite timboke, bane boose boolimenai boobo boobo. ⁴ Ama baa ikomi na tchenana ba keleanga owamba ya eya ya lumba batanga kobeya iboka ko longeya bato baphfe boose betchumane Yelusaleme-i? ⁵ Naenake nino, ya buande boobo, n'ndi mbe bitetimboke, bane boose booseyamai bobo na boobo". ⁶ Wa ena mombila si oono: "Moto omo wa ikangi na kate, kalekelekangi mo iba yande ya touna tosaali; we na kula kophfana touna ta kate si, ke utasangelanga ande ango kamo. ⁷ We na koena na moleki wa iba: "Mona-e:Kolinga bemo bisato naalake kophfana touna ta kate si kano, eke n'temone-ane. Buka ko: "Mo tchei (kate si kano) ko omona tchekamba tcha n'seke? ⁸ We na ko sumboleya we: "Mokolo, ekakasa ko ephfe tchemo si tchemo, mephfuwe kasa ko makuku mande na kota n'seke n'saali. ⁹ M'mba keengame na koomola touna, aika mbe kiteomole ke wa buka ko". ¹⁰ Bosu ya koomona ka Mokonga, Mbali wa ikangi ambe woofundisa n'nkati ya luma ya bosonganeo omo, ¹¹ aowo aikangai na amokali omo owa mosombo ya beya yatanga iwe na tchelema kolinga bemo ikomi na tchenana; weikangai ambe weondame, buwa ko kokola konanoka ango kambu. ¹² Mbali wa monangai we, waeta we, wa ena nande: "Owe amokali, wa toeselekake tchilema tchabe". ¹³ Wateleya we maako mande, we na konanoka moo, we na ko lombesa Mokonga. ¹⁴ Eke mokolo moto wa lumba ya bosonganeo wa mona kobeya, bondiya Mbali waondesakei we bosu ya koomona, we na koena na bato si baa basongananga: "Ika na n'nsu motoba ya kota mekambo, n'ndi waa baondese bane n'su sieyo, buwa bosu ya ko omona". ¹⁵ Mokolo na koesa jibu si wino buande wa kandowake n'ngombe na m'ponda yande n'nkati ya ikula bosu ya ko omona, na koisa yo mo komesa yo maale-i? ¹⁶ Na ono amokali, wikai moseka ya Abalyama, wekandoke na Satana kolinga bemo ikomi na tchema: "Buwande yeengame seno-i?" ¹⁷ We na koena boobo, babaa ba meango nande boose baika na n'soni, na motuka ya bato boose yalengeya beteleli bephfeme boose batanga we. ¹⁸ Maili Mbali wa ena: "Bokota ya Mokonga yetuanyanyi na tchei? Noo tuanyanyesai yo na tchei? ¹⁹ Yetuanyanyei na kauma ka Haradali: "Moto wa toimbang ko, waleka ko n'nkati ya iba yande kakonda, bena koika kate ka ema; toyoni ta kiyo taesa ma lumba ko metabe yande". ²⁰ Wa ena ephfe: "Bokota ya Mokonga yetuanyanyei na tchei? ²¹ Yetuanyanyei na mote ya kouwesa n'keke ya mekati : Amokali wotomba to, wata to n'nkati ya tolenge-lenge tosato ta n'keke bena bowa to kouwesa n'keke". ²² Mbali na ko bulesa n'ndo yande kiya Yelusaleme, wa eta mo n'nkita na tometanga tango tango na ko fundisa bato. ²³ Moto omo wa phfiphfeya we: "Mokolo, bato baa bekabowa bo bikai kakolokoloi?" Mbali na ko sumboleya bo: ²⁴ "Tai tchekamba mo ko n'ngoya n'ndi bito okokola ande". ²⁵ Mokolo wa lumba ambe wa imokake seno na kokanda molango, bale bo ko imanai koanja, boolinganai na kokonga molango na ko ena: "Eee Mokolo, lindoleya base! N'ndi we wo osumboleyai bane: N'teli bane batokaki koni. ²⁶ Aowo boolingai na ko ena: "Taangangi na koma boso wabe, bena nabe wa fundisangai mo m'banja yito. ²⁷ Nande wo ko enai nino ephfe: "N'teliane bane batokaki na koni, yaai kpaaa nane, bane boose batanga mabeya. ²⁸ Kooko ko koikai koeya maisoli na kofunga man'nyo, mo ko mona kino Abalayama na Isaka na Yakobo, na batondoli boose, ko bokota ya Mokonga, nino bane mine ba m'mbolekake koandja. ²⁹ Na baphfe bato bokulai kotoka motchwela na moela, na mokanda na lito, na koika ko mesa ko bokota ya Mokonga. ³⁰ Na monai: "Bika na babaa ba n'tungeo bekaikai ba boso, na babaa ba boso bekaikai ba n'tungeo". ³¹ N'nyanga si ba Falisayo baphfe baluleya Mbali, ba ena nande: "Toka weomoke kokono, bondiya Herode weeme koiya owe". ³² Yaai beeni nande bokulai: "Monai, moonoo bosu na m'pendu na bengeleke ba Satana, na koondesa bato na bosu ya isato na maneke mekambo yane. ³³ N'ndi eengami nane koendeleya n'ndo moonoo bosu na m'pendu na n'su ya maili, bondiya iteengame ande motondoli baiye we kaowo na Yelusaleme. ³⁴ Eee, Yelisaleme owe wo koiya batondoli, na ko lubeya mawe baa betomeke kowa kabe! Mala inga naemanga kosonganasa bana babe m'mba nina n'koko wo songanesa bana bande kose wa maphfaphfu mande, n'ndi beekei. ³⁵ Monai, lumba ino yo otchitchanekai kowa kino buwa bato, noo naenake nino: "Bito omona kae noo ephfe, bena n'nyanga yala bekaenai: "Wa liphfeleke owa wokula mo bina ya Mokolo".

Chapter 14

¹ Koika bosu omo ya ko omona, Mbali wa n'ngeyangi mo lumba ya mokolo moto omo wa ba Falisayo, waange moleli, ba ba ikangi na koamba we iboka. ² Ambe moto omo wa oso ya mesolo koiya na maale waikangi bosu nande. ³ Mbali na kosusa bakama na babuki ba maondi na ba Falisayo, waena nabo: "Eee, ika na kowakoleka mo koonda moto bosu ya ko omona, ama iyani?" ⁴ Bo na ko ibana. Ke Mbali wa bunda oyo moto, wa ondesa we, waeka we mbe waye twhande. ⁵ Maili si wa ena nanbo: "Nani akati wino, m'mba mana ande ama n'ngombe yande ya tchubeyake mo kasowe ke wa kamba ko ondesa we anga mbe ika bosu ya ko omona-i?" ⁶ Bo na ko kombeya ko sumboleya we maondi si. ⁷ Mbali ko mona bowa baa baetekanga basonangi tokalanga ta bosu, waenangi nabo mombila si oono: ⁸ "Wa eteka na moto mo tcheombe, buwa koika mo kakalanga ka bosu. Bondiya eengame na koika ophfe moto owa weliteseleke ko longeya owe, ⁹ na owa weete owe nande wokula-i koena nabe: "Silea oono waike aowo" Aowo owe wokiya-i na n'soni koika asima a maili. ¹⁰ N'ndi wa eteka, yaa koike asima ya maili, m'mba owa waetake owe wala, wo ko enai nabe: "Owe isau yane, waa na kono bosu iboka. Aowo woopatai okuku bosu wa boose si baa bika nabe ko mesa asima amo. ¹¹ Bondiya kila mata si owa woolinga, booselelesi-we, na owa wooselela boolinyesai we. ¹² Eke Mbali na ko ena na owa weete we: "Aika mbe wata tchembe tcha looba ama tcha iyo, buwa koeta anga masau mabe, anga bana ba n'tchoko, anga tchebanda tchabe, anga baa bika bakama nabe maphfoka, bondiya mbe bo kae beengame na koeta kae owe boobo, iki mbe bo sumboleakai owe. ¹³ Mba wata tcheombe, eta touwe, bato ba bilema, baa bekpe mao, baa bekpe maiso; ¹⁴ bena owe wo koikai na ome, bondiya mbe bo, ba buwande na tchesima tcha ko sumboleya owe; mo isina mbe wo o sumbolekekai bosu ya ko imoleka ka bato baa baikanga na tchembo na bato". ¹⁵ Omo n'nkati ya baa baikanga na Mbali ko mesa, aabowa wa m'ngbanga we maamo, wa enangi nande: "Ome moto si owa wekaanga moleli mo bokota ya Mokonga". ¹⁶ Mbali wa ena nande: "Moto omo watangai tcheombe tcha ema, waeta bato ba buwa. ¹⁷ Eke n'nyanga ya tcheombe na ko engama, wa toma mokobe wande koebesaa baa baetekanga: "Waa, bondiya thoose tcha engamake seno". ¹⁸ N'ndi boose mao kota moongo-moongo, kila omo waombe limeseli. Wa bosu bosu. Wa ena nande: "Naowaki iba, eengami mbe niye ko mona yo; na ombake owe limeseli". ¹⁹ Ophfe wa ena: "Naowaki mekali ya n'ngombe itano, naaake nenyeeeye yo, maombake mbe wemeselee noo.

²⁰ Ophfe wa ena mbe: "Nasongake, mo isina si i itokula noo". ²¹ Mokobe si ono, wa sumboka na ko ebasa mokota yande maondi si amo. Eke oyo mokolo wa lumba wa ika na lisomi ya buwa, wa ena na mokobe wande: "Omoka kabeyo-beyo, wiye mo m'banja na m'mboka ya motanga, wiye ko n'ngesa baa bika touwe, bato ba n'so na bakpi ba maiso na bakpi ba mao. ²² Mokobe si oowo na ko ena: "Eee, Mokolo, yateleke m'mba bowa aenake owe, n'ndi beikaneo bikinaika". ²³ Oyo Mokolo na ko ena na mokobe si ooyo: "Omoka, wiye mo ba balabala na ko mophoko ya ma lumba, wiye ko kobesa bato ba 'ngeye lumba yane ya engame na koiya". ²⁴ Bondiya na enake nino: "Ango omo wa abo bato baetekanga, wito osonja ande tcheombe tchane". ²⁵ Bosu omo metuka ya bato babuwa ba ikangai na ko onda we, Mbali wa timbokeya bo, wa ena nabo: ²⁶ "Moto waba kowakane, ambe wite eme noo ko longeya ko ema ise na nina, na mokala ande na baana, na bana ba nina baom na bamokali, na anga mobe yande omune, uto koika ande moeki wane. ²⁷ Moto woose si owa utebiye liyeka yande omune na koonda noo, uto koika ande moeki wane. ²⁸ Mo isina mbe nani akati wino, wa ema koesa lumba, ambe utinaike kasa mo komona oketi ya beya m'mba yo o kokolai komana mokambo. ²⁹ Iteikangi mbe wakombeyaki komana koesa, m'mba wa linga koesa maango, na boose baa boomona boobo baanja ko lengeya we mo boseke, ³⁰ ambe bo ko ena: "Moto si ono welingei koesa, wa kombeya komana". ³¹ Ama oni mokota ya ema kiya koesa bita na mokota ophfe, wakanga owa wooluleya we na ba sola elefu n'nkama ibe? ³² Wite kokole, n'nyanga si eyo ambe wika kpaaya, wootomai mekendi na ko omba ko m'ngbesana na bii. ³³ Boobo kae m'mba kila omo wino, owa wito ko ekea boose si eya uka nabo, uto koika ande moeki wane. ³⁴ Moo ikai tchesima tchesaali; n'ndi moo emine m'mba ya seama, yo ko m'ngbanai na tchei? ³⁵ Ya buande na isina, anga mo iba, anga mo ileya, bato bo ko m'mbolangai yo koanja. Owa uka na matu ma ko m'ngba, wa m'ngbe.

Chapter 15

¹ Balipesi ba manjanja boose na bato ba beya baikangi nakoendeya Mbali mo kom'ngba we. ² Eke ba Falisayo na baandiki bo nakoimama na koena: "Oono waikake na bati ba kobeya bena waangake nabo asima-amo". ³ N'ndi we na koena nabo mombila si oono: ⁴ "Oni moto akati wino, m'mba waika na mekoko miya, " " walimesa omo, buandé okoekai éno-ephe n'kama abowa na abowa mo chékpakonda, mo kiya kophanésana na owa omo aliménanga, mbe walingaseno komona yo i? ⁵ Akosumboka kandé ooyo, wootai yo na ome mo bétuli bandé, ⁶ mo kosumboka kandé mo lumba okoétai masau na Bénakandi ba boikanéo, na koena nabo: "lengeyai asima-amo nane, bondiya namonekei mokoko si owa ane yalimenanga". ⁷ Naenake nino, mo boobo kaye, ékaikai na omé kowa kiyo mo isina ya moti wa kobeya omo owa wakalanganyake, kuliko mo isina ya bapheneni n'kama abowa na abowa si baa babuwa na n'kasa ya kokalanganya. ⁸ Oni amokali, m'mba waika na bingboma ikomi, m'mba chémo tchalimeneya-we, éké wakamba koakanesa n'tala, wakambakoayea lumba, bena kophana cho bosaali, bena kowa woomona tchoi? ⁹ Aabowa wo'omona cho, w'okoetai masau na binakande, eke waena nabo: "Lengeyai nane, bondiya namonake tchingboma si tcheya tchalimenanga. ¹⁰ Mo boobo kayé, naenake nino, okoikai na ome boso wa bakitomo (malaika) baMokonga mo isina ya moi wa kobéya omo si owa wakalangangai. ¹¹ We nakoena ephe: "moto omo waikangai na bana bandé babé". ¹² Owa manuke nakoena na Ise: "Tata, akésa noo ikuka ya besima beya bééngame nakoika bane". Ise wabo nakobaanyea-bo besima bandé. ¹³ N'su kakolo-kolo maili-si, maana si oyo manuke nakokongowa choose chandé, nakiya mo okita ya kpaaya, kooko we na koseya beeya bande na bamokali. ¹⁴ Aobowa eseye-we beya bande boose, n'nja ya ema na koika mo chésé si, we na koika mo bokambe. ¹⁵ We nakiya ko mokambo ka moto omo wa tchese si tcho, ooyo na kotoma we ko maba mande kolanga ba ngulube. ¹⁶ We nakoema, koikota na moleli si owa yaanganga ba nglube n'ndi moto angó omo utaésanga-andé we. ¹⁷ Aabowa maényéli masaali méluleye-we, we na koena omune: "Iboka ya bato ba mékambo ya Tata bika na méleli ya buwa, éké noo nookpa na n'nja"! ¹⁸ Nokoimanai, nokiya ka Tata, nokoena nande m'mba: "Tata, netei kobeya kiyo na tchese bena boso wa be". ¹⁹ N'tééngame kaé nakoétéka manabé; bunda noo m'mba omo wa bakobe babe. ²⁰ We nakoimana, na chombo cha ema, éké we na koonda we na obéyo, na kotingéya we mo ikoti béna ko komba-komba we na koléngéa ka ema. ²¹ Maana na koena nandé: "Neteleyei kiyo kobeya be nabe, n'tééngame kaé ambe néétéke manabe." ²² N'ndi Ise na koena na bato bandé ba mokambo" "Waai kabéo-béo na n'kanjo ya fowa iboka, batésai we yo, batésai we kambete ko monyewe, na bibato ko mao". ²³ Waai na maana wa ngombe wa amoome wa konona, bayai yo teangei, na telengeei; ²⁴ bondiya manane si omo wangbangai, eke wasumbokake moutondo; waliménangai, eke wamonekake baanya kolengeya bosu-si. ²⁵ Ambe maana owa mokolo moto uka mo iba. Mo kosumboka kandé na koiyéyésa lumba, we na kom'ngba n'ngoma na n'sambo. ²⁶ We na koéta omo wa bato ba makambo ya ise, na kophfiphféa bo chéi chika?. ²⁷ Mokobe si ooyo na koebesawe: "Mana nchoko manuke wasumbokake, so wabaeyaki we maana si owa wa n'ngombe amoome wo komona". ²⁸ We nakoika na obaba ya éma, na koeka kon'ngéya mo lumba. Ise na koomoka, na kobonja-bonja we ambe wan'ngéye. ²⁹ N'ndi we na koena na Ise: "Mona iboka ya bemo si béya natéléake mono owe mékambo", buwa komuna ba angile babe, witéése angó noo kana ka m'mboli ambe nelengee na bina kane. ³⁰ N'ndi mo kosumboka ka manabe owa wemane beeya babe mo koenda-enda na méonja, waiyéléake we maana wa n'ngombe wa konona. ³¹ N'ndi Ise waenangi nande bobono: "Manane, ukai asima-amo nane nyanga yoose, bésima bane boose biki babe; ³² n'ndi éka mbele telengee, téike na ome, bondiya mbe mana nchoko si oono wegbangai wa sumbokake motondo, walimenagai éké wamonekake ephfe.

Chapter 16

¹ Mbali na koena éphe na békibandé: "Moto omo waikang na béya ba buwa we nakoika na mobundi wa bééya sibéibo, mobundi wa bééya na koabéléka kobéya mbele wooséyanga bééya mo chititi". ² We na koétéka weéché woena andé: "Oni bondi ono okoénékéléka owo? Moesa noo mékambo yabe mekambo yane éphe". ³ Mobundi si oyo wa bééya na koényéléya omune: "Nootanji booni, bondiya mokota yane watoésake noo mo koimanéa bésima bandé! Mekambo ya n'seke? N'tookokola ane. Koomba-omba? Nokom'ngbai n'soni; ⁴ néli bowa noota, mbe mokotoka kane ko mokambo bato baakowe noo mo béikanéo babo. ⁵ We nakoeta omona-omo wa bato ba m'mbata ya mokota yandé, nakoena na owa wa boso: "ukai nambata ingaya mokota yane? ⁶ Tobolé miya omo ta makuta". Eke we na koena nandé: "Biya kani kabe ika asé, na andiko n'kama itano". ⁷ We na koena na ophe: "ké owe, uka na inga?" toléngéléngé miya omo ta ngano. We nakoena nandé: Biya kaani kabe, ké wét n'kama chénana". ⁸ Mokota yandé na kolombesa mobundi wa bééya anga bowa witaenjekanga mékambo a bééya anga bowa witaenjekanga mékambo bosaali, bondiya baana ba bé mo si béno bikai na wéli ya buwa kolongéya baana ba boso. ⁹ Eke noo, naenake nabe: "Ikai Ta masu na maphoka ma chichiti, mba n'nyanga si éya ékamanéka bésima ke bachumanésa bane mo boikanéo ya bii wa kokamba ntungéa". ¹⁰ Moto si owa uka na koenjéka bosaali mo toshima tabgo-tango, okoika-kai mo bésima bepheme na owa uka na chichiti mo toshima tabgo-tango, ookamba kai koonganya bésima babuwa. ¹¹ Aikambe witaébanga koongonya mo koimanéa bééya ba chititi, oni ophe wéka akoléa owe mo bésima bandé ba liti? ¹² Eké m'mba utaébanga koimanéa bésima ba binakabe, nani iki wkaésa owe béya babe owe omune? ¹³ Mokobe omo witééngame andé kobunda ko mékota ibé. Bondiya woosékai omo ke waéma owa ophe, ama wooliama Wootangani na omo kochichana owa ophe. Witokoenga ma abe na kotéléa Mokonga asimamo na ome. ¹⁴ Ba Falisayo baikanga ba bééya, bam'nganga mano moose, na kotéléa-we licheke ya okaba. ¹⁵ Mbali nakoena nanbo: "Bane boophana komoneka basaali boso na bato, n'nsi Mokonga wéli météma ino, bondiya chésima si chéa chélombe ko bato, chkai kobéya iboka boso na Mokonga. ¹⁶ Angile na baeki bétungéyei ka Yoani, kolinga aoowo, bokota ya mokonga yénangolékeyi, okitaka yoose ya bato yoophana kongiya ko mo chitit. ¹⁷ Epholéé-pholéé mo kiyo na kosé koéta, éké yabuandé na mololo anga omo ya kaani ka angile si owa yookéya. ¹⁸ Owa woose ootoésa mokalande ke wasonga ophe watake ilemba, na owa woose wooso, ga amokali si owa watake ka monéndé watake ilemba. ¹⁹ Aikangi naiphoka emo, ya batangai n'tulu ya téa-téa, ya lingeya ya alili, changa-ilanga waikangai na maisaha maaali. ²⁰ Kauwe, linandé Lazaro, walamangai ko molango ya iphoka si éyo, mobé yoose anga m'pota, ²¹ N'kasa yandé yaikangai ya ko kongowa nhecha ya makambo si maa uookéya ko mesa wa iphoka; béna m'ngba yalangai ko komba-komba m'pota yandé. ²² Kouwé na kogba, ko na kobiléka na ba kitomo mo m'mbéle ya Abalayama. Iphoka koena kogba, yo na koélékélka. ²³ Mo buyako, Iphoka na koisa maiso kiyo m'mba bowa aikanga we mo bémusi, na komona mo kpiaaya Abalayama, na Lazaro mo mbele yandé. ²⁴ We na koakaya Tata abalayama, kpa noo chombo, Toma, Lazaro mo kophophesa chéami chane; bondiya nika na obaba ya étéya mo kano kaya kootoka; ²⁵ Abalayama na koena: "Manane, éba mbe waikangi na ome mo koika kabe mo chésé, éké Lazaro watombangi obaba mo chésé, énékéké uka aabono ambe wéphope, éké owa ambe oómusa". ²⁶ N'ndi éba mbe akati wito, n'kéya ya ema ika, éya itookolokolo baa bika kooko mo koéta kokono kika basé. ²⁷ Iphoka nakoema naéyake nabe, Tata abalayama, toma Lazaro mo lumba ya Tata; bondia nika na banabam'ma batono. ²⁸ Iki mo koébésa bo bosaali mbe nabo bitilangi kono mo boikanéo ya obaba. ²⁹ Abalayama na koena: "kooko, bika na mose na boéki ba Mokonga"; ³⁰ Iphoka na koena iyami, tata Abalayama, aikamba omo akati wa bagbi waéléa bo kooko, bookanganyai. ³¹ Eké Abalayama nakoena nandé: "Aikam'mba bétém'ngbe Mose na baéki ba Mokonga, bitokoéka andi mo kookowa anga mba omo wa bagbi waimoka.

Chapter 17

¹ bali na koena na baéki bandé:"talaléyi mo maondi ma masei m'mba makambe kula;chombo iboka ka owa okula nanmo. ² efoi iboka mbe wa kandéke we si éya yootunékanga tuma éké wam'moléke mo iyaba, bondiya mbe winaanga koséa omo wa éno ntongonoli. ³ Tai kaeili bane mine, omo wino watéléya owe kobéya, akésai we mbela, wakalanganya, méseleyai we. ⁴ Aikambe watéléya owé kobéya, ango mala mochoméndi mo botu omo, éké mala kowa kabe mila mochoéndi na koena:"Nakalanganyaké, wééngamei na komeseleya we". ⁵ bakuli baphème na koena na Mbali:"Buléséya base koakoa". ⁶ Mbali na koena:"Béikanga na koakoa m'mba kouma ka mutarde, ambe bééngame koema na kati si kano mbe kutoka, na kochubéya mo iyaba; ambe kinalitési bane. ⁷ Nani akati wino, waika na mokobe owa woophuanga n'séké ama mochumngi wan'nyama, éké wééngame na koena nandé aùbe watokake ko maba:"waa aabono kabéo-béo, chumana mo boléléyo? ⁸ Buandé wokoena n'ndi nandé mbe: tléya noo moleli, bata ntulu ya mokambo, ta yo, natungésa koanga na koma, ke waanga na koma chéya-chabe? ⁹ Ke mbe woolengeyi we bondiya watakeyi bowa atomékake we? ¹⁰ Be nino kaé, aika m"mba batakaé bowa étomeke bane, anai mbe:"tikai bakobe bakokamba isina, tatangai bowa aéngamanganito kota. ¹¹ Mbali na kiya yélusaleme, na koetéya mo Samaria na Galilaya. ¹² Bowa en'ngaye-we ko motanga omo, bato ikomi ba suli na kula kosangana andé. Bo na koimana kpaaya nandé, bo nako akaéya, na koena: ¹³ "Mbali, mokota, kpa base chombo. ¹⁴ Abowa emone we bo, we na koena nabo:"yaai ko monenka ko batondoli. Na, aabowa aayanga bo, chéondésa na kokoméya bo. ¹⁵ Omo wabo nakomona mbe waondake, we na kosumbokéya mo m'mboka, na kolombésa Mokonga mo looki ya kiyo iboka. ¹⁶ We na kotulamésa mochwe yandé ko mao ma Mbali na kosumboléa we kélé-kélé. Waikangi Mosamaliya. ¹⁷ Mbali na kobunda looki, na koena: boose ikomi bitéondai? Ke m'mba baa-baphe abowa, m'mba bo? ¹⁸ Moto ango omo witile-andé kosumboléa Mokonga kélékélé kosakolo moeni lika? ¹⁹ We na koena nandé:"Imana, yaa, koakowa kabe, kaondésake owe. ²⁰ ba Falisayo na kophiphéya ka Mbali éni n'nyanga ékala bokota ya Mokonga. We na oena nabo:"bokota ya Mokonga itokula-andé mo boyaéli ya komoneka phololo. ²¹ Itékaeneki andé mbe, ika aabono amaika kokowa. Bondiya monai, bokota ya Mokonga ika bakana nino. ²² Eke we na koena ko baéki: "nsuyékalai eya bekaiaka nankasa ya komona botu omo yansu ya Mana Moto, n'ndi bitékamoni bino yo ango kambu. ²³ Békaenai nino:"Uka aabono, uka kokowa. biyangiko, babuwa kiya obeyo maili. ²⁴ bondiya, bowa moobuanya na kosana kolinga asima-amo ya obowa béna owa ophe, bobo kai ékika botu ya kula ka Mana Moto. ²⁵ N'ndi ééngami mbe wamoneke moobi iboka, na kolingoléka na liboti ya foto wa n'nyanga si. ²⁶ Bowa aikanga n'nyanga ya naa, ekaika-kai namuna omo mo nsu ya Mana Moto. ²⁷ bato baikangi na kowa, baikangi na koma, basongangai na kosongeleka, na kosongesangi bana babo, be na botu i owa eingeye naa waato (masua); n'njoo na kula, yo na komana boose (kosengesa chiise). ²⁸ Ekaikakai m'mbabowa aikanga n'nyanga ya loti. Bato boangangai, bamangai, babowangai, baolésangai, balekangai, baesangai, baowangai, baolésangai, balékangai, baesangangi; ²⁹ N'ndi botu si owa loti weomoke mo Sodoma, m'mbuwa ya kaya na mophopho nakotoka kiyo, na koseya choose. ³⁰ Ekaika-kai boobo mo botu si owa ékabuanya Mana Moto. ³¹ Mo botu si oowa kiyo na lumba, eke ambe besima bandé bika nkati ya lumba, witooselela andé mo kotomba bo, an owa wekaika mo iba witoosumbokanya-andé na maili éphe. ³² Enyeliyi owa ya mokala loti. ³³ Moto si owa woophana koondes mosombo yandé, woolimesai yo, éké owa woolimesa mosombo yandé, wokoondésai yo. ³⁴ Nanake nino, na botu si oowo, baome babé bekaikai mo itanda emo, omo wekabilékai, owa ophe wékachichanéka; ³⁵ Bamokali babé békatukunai mo oongo omo, omo wékabilékai, owa ophe wékachichanéka na owa ophe wékachichanéka. ³⁶ baome bob beka-ikai mo iba, omo wékabilékai na owa ophe wékachichanéka. ³⁷ Baéki na koena nandé:"Ani asima ékaiko yo mokolo". We na ko ena:"Asima ika chéliyo, aowo kai oosongamandjo tayoni topheme ta chékamba, toobiyangi nayma bé na bato".

Chapter 18

¹ Mbali na koemoésa bo mobimba omo, mo komoesa mbe ééngami kosombola achanga, na buwa koeka. ² We na koena: "Aikangi ko motanga omo, mobiki wa maondi witatinanga andé Mokonga ango kamba na witaébanga andé koika ka moto. ³ Akanga kai ko motanga si owo chétike chémo chalanga koena nandé: "Téléya noo mbe nelongeya munakane wa bondi. ⁴ N'nyanga ya buwa waliongowangai, n'ndi maili-si we na koenyéléya omune: "Ango bowa n'toolitésanga Mokonga na kokamba koeba koika ka moto. ⁵ mo bowa chétike si si chémo chika na katoo, nootélitésanga we mbe walongeye, bondiya-mbe witalangi kaé ephe kotuéa noo mochwe buwa koena. ⁶ Mokolo na kota kobéla: "m'ngbai bowa aenake we mobuki wa maondi si oyo. ⁷ Eke Mokonga wekatékai ko basoneki bandé, bokoéya nandé botu na looba komoesa bo motéma, ango bowa ootéléya bo na komoesa bo motema asaali? ⁸ Naenake nino, wootai mbe maondi mabo mabukeka na liti woose kabéyo-beyo. N'ndi, mo kula ka Mana moto, wékasangéla andéyi kowakowa mo chésé? ⁹ We na koena ephe ko mombila: "Mbali ko bato si baa bookoényeléanga mbe biki bapheneni, eke mbe baphe bamo bokoenéa bo éphinole : ¹⁰ Bato babé ban'ngayangai kosombola mo lumba ya Mbali, omo waikangai Mofarisayo, na owa ophe mokobe wa Leta. ¹¹ Mofarisayo, koimana, koanja kosombola mo omune: "Oo Mokonga, na sumboléake owa kelékélé bondia na buwane m'mba baphe bato, bikai babakei, bato ba bokambe ya liti, bato ba malemba, sawa m'mba molipési wa manjanja si oono; ¹² nookandangi moleli nsu ibe mo kila mposo, no koomolangi sadaka wa lioli yane yoose. ¹³ Molipési wa manjana, na koimanésana gbaaya, buwa ango koena koyayowa maiso mo obowa ; n'ndi we na kolubeya-lubeya m'mbele, na koena: "Oo Mokonga, m'ngbeya noo chombo, nikai moti wa kobeya". ¹⁴ Naenake nino, moto si ono wéséleli mo kiya mo lumba yandé mbe wikaiki mopheneni koliko owa ophe. Bondiya owa wooselala omune woolinyai na kiyo. ¹⁵ Bo na koiseya we baana banake, ambe waliphéye bo. N'ndi bandé na koekesa baa baisanga baana. ¹⁶ Eke Mbali na koeta bo na koea: "ekai baana banuke bale kokane, na béékésangi bo; bondiya bokota ya Mokonga ikai ko baa beindeye bo. ¹⁷ Neanake nino na liti, Moto woose si owa wito otomba bokota ya Mokonga m'mba mana manuke witékan'ngéyi yandé mo yo ango kambu. ¹⁸ Motoli boso wa bato omo na kophipheya Mbali, na koena: "Mokota mosaali, nééngame nakota booni mbe néabeleke ome ya baya-baya? ¹⁹ Mbali na kosumboleya we looki: "mochéi koeta noo mopheneni?" Buandé na ophe mopheneni sakolo Mokonga omune lika. ²⁰ Weli ba angile: "Wetangi ilemba, weiyangi moto, wéilangi weimaneangi koenea moolanga; litesa so na nchoko". ²¹ Noo, neli mano moose kolinga bosombe yane. ²² Mbali kom'ngba boobo, na koena nandé uka na cho, baanyo bo mo touwé, na okoiki na mbiso kowa kiyo. Maili, waa, na onda noo. ²³ Abowa em'ngbe we maoki si mano, we nakoika na obaba; bondiya waikangi iphoka ya ema. ²⁴ Mbali komona bowa eike-we na bisomi, na koena: "etalalei ko baa bika na bééya mo kon'ngéya mo bokota ya Mokonga! ²⁵ Bondiya epholeyei iboka mo ngamia koeta ko molondo ya Mokonga". ²⁶ Baa bam'ngbanga we na koena: "Nani wééngame na koonda?" ²⁷ Mbali na koena ephe: "chéya chétalale ko bato, choo kokolekanai ka Mokonga. ²⁸ Petèle na koena kaé: "Mona, téchane choose ke taonda owe". ²⁹ Na Mbali na koena nabo: "Naenake na liti nino abuwandé na moto si owa, wéchechane mo isina ya bokota ya Mokonga, lumba yandé, ama mokala andé, ama bandé ba nina bqome, ama baboti bandé, ama bana-bane, ³⁰ mbe wakamba liphoti mo bémomiya ba énékéké, na bémomiya béya bakula maili, ome ya kokanga ntungéo ". ³¹ Mbali na kota baeki ikomi na babé bakama nandé, na koena nabo: "Monai, toolingai mo kiya Yelusame, na maa moose maandikélékangai na baéki ba boso mo isina ya Mana moto mokoianai. ³² Bondiya bokoabai we ko bapangano, weka wootolékai nabo, ³³ Bokoétésai we mo kogba; botu ya isato maili, wekaimokai ko bagbi. ³⁴ N'ndi bitam'ngbanga ango kambu chéi che eneke aowo, aikangi koakabo bondi ya kaisama, maoki si maa-ma kokamba isina ³⁵ Mba bowa ile bakama na Yeriko, moto omo wa oso ya maiso waesangi isoli asé ko motutu ya mboka, ambele wokoomba-omba. ³⁶ Kom'ngba koéta ka bato, we si oyo na kophiphéa chéi chika. ³⁷ We na koeneka: Iki Mbali mu Nazareti i waétake. ³⁸ Eke oyo moto na koakaya: "Mbali mana tawiti, gba noo chombo (gbeléa noo chombo). ³⁹ Ba basa si baa baétanga moo boso nandé, na koasuléya we ambe walibane, n'ndi watangamangai na koakaya iboka: "Mana Tawiti, gbéya noo chombo". ⁴⁰ Mbali na kosikama, na koomba mbe bale nandé kowakandé, na aabowa wébakameye we, ⁴¹ we na kophéphéya we: Wéémi mbe nétéléye owe chéi? Ooyo na koena: "Mokolo, néémi komona ". ⁴² Na Mbali na koéna andé: "kandowa maiso mabe; kowakowa kabe kaondésake owe". ⁴³ Moo-moo we na kokandoka maiso, na kaonda Mbali, ambe woolombesa Mokonga. Bato boose komona boobo bo na kolombesa Mokonga.

Chapter 19

¹ Mbali, mo ko n'geya kande n'nkati ya Yeliko wa bukanyengai motanga. ² Ke mona, Jakayo mokota ya ba lipesi ba mandjandja, wa phanangai mo komona Mbali. ³ N'ndi uta ko kolanga ande, mo isina ya ibamba. Bondiya waikangai kaulu ulu. ⁴ Wa phata obeyo boso, ke molinya kiyo na kate ka Sikomole mo aowo ko mona we, bondi ya wa engamangai na ko eta. ⁵ Abowa Mbali wa komanga mo asima si we na ko imowa maiso kiyo ke na ko ena nande: "Zakayo, selela ka beyo beyo; bondi ya eengami nane koika moonno botu mo lumba yabe". ⁶ Zakayo na ko selela kabeyo beyo, ke wa pokeya we na ome. ⁷ Ko mona boobo, bato boose ba enaena kosekose ke bo mbele: "Waaake koika ka moto wa ko beya". ⁸ N'ndi Zakayo, na ko imana boso wa Mokolo, na ko ena nande: "Mona, Mokolo, na ko aba mo touwe botuku omo ya besima, ke aika m'mba na ko seangi moto mo isina ya tchesima tchemo, noosumboleayi we mala ina. ⁹ Mbali na ko ena nande: "Ko onda kan'ngeake moonno botu mo lumba si eeno, bondiya oono ukakai maana omowa Abalayama. ¹⁰ We na ko ena nabo, boobo; Moto omo mokota na kiya ko motanga omo ya pkaaya mo kiya ko moesa bokota yande, ke maili we na ko sumboka". ¹¹ Ba m'mgbangai maondi si mano, ke Mbali na koyongesa mombila omo, bondiya baendeyangai ambele aeneke bokota ya Mokonga yo obuanyai. ¹² We na ko ena mo boobo; Moto omo mokota na kiya ko motanga omo ya pkaaya mo kiya ko moesa bokota yande, ke maili we na ko sumboka. ¹³ We na ko eta bato bande ba mokambo ikomi, na ko esa bo oketi ya beeya ikomi na ko ena nabo ambele babulese oketi ya yo bena kowa ekala we. ¹⁴ N'ndi binakande ba sekangai we ke bo na ko toma moenei wa bo omo kowakande mo ko ena nande: "Titeme bito ambele moto si oono wa imane mokota kiyo nito. ¹⁵ Abowa esumboke we, maili ya ko moeseleka ka bokota yande, we na ko eta baka nande bato bande ba mokambo baa weabee bo beeya, mo, isina ya ko eba boni kila omo wabo weyongese. ¹⁶ Wa boso na kula, ke wa ena: "Mokolo lopata yabe ophe omo ya yongeselekake kiyo". ¹⁷ We na ko ena nande: "Bosaali motumiki wa phowa; bondiya wa ikangai tchaa moto wa besima tango-tango, tomba looka ya ko endesa metanga inyango ikomi". ¹⁸ Owa wa ibe na kula, ke wa ena: "Mokolo lopata yabe ya botakei ephe m'mpata itano". ¹⁹ We na ko ena nande: "Owe kae, ika mokota kiyo ya metanga inyango itano". ²⁰ Ophe na kula, ke na ko ena: "Mokolo lopata yabe ono, owa yatchunganga noo mo n'tulu, ²¹ bondi ya na ikangai na bowa nabe, bondiya uki moto omo wa bolengi iboka; o otombangai itesiye owe, o okonyoangai eya iteleke owe". ²² We na ko ena nande: "Noobukai bondi yabe mo ko ondesana na maoki mabe, moto wa mokambo wa beya: Kotombe eyaitesiye noo, na ko konyowa eyaiteleke noo. ²³ Bondi ya tchei boobo utatangai beya bane mo boisekeyo ya beeya, maili si mokosu mboka kane netombe bo na faidai?" ²⁴ Ke wa ena na baa ba ikanga aowo: "Bakeyai we lopata ke esai yo ka owa wetombe m'mpata ikomi". ²⁵ Bo na ko ena nande: "Mokolo, uka na m'mpata ikomi". ²⁶ Mo ko ena yo nino, bo ko esai owa uka na yo, n'ndi owa wobuwa nayo bo obakai ango eeya uka nayo. ²⁷ Bane si baa basiake, waai na basekani bane, baa bitaemanga ambele neike mokota kiyo nabo, ke iyai bo boso wane. ²⁸ Maili ya ko ena boobo, Mbali na ko enda boso ya baeki mokolinya mo Yelusaleme. ²⁹ Aabowa akomanga we bakabaka na Betafange na Betania, mo mokondi ya bilaya, Mbali na kotoma babe ba baeki. ³⁰ Na ko ena mbe: "Yaai mo ka motanga kango si kaa kika boso, aabowa yo ko n'geya bane moyo mo osangeli mokali ya m'mponda yekandeki, kiyo na owa moto ango omo uti na linyei moande yo: "Kandowa yo belulei noo na yo. ³¹ Aika m'mba moto omo wa phipheya bane bondi ya tchei yo o kandowa bane yo?" ba sumboleya we: "Mokolo uka na n'kasa na yo". ³² Baa betomeke na kiya, bo na kosangelo maondi bowa Mbali weene na bo. ³³ Bowa ya kandowanga bo mokali ya m'mponda, ba kolobayo na ko ena na bo: "Bondiya tchei yo okandowa bane mokali ya m'mpondai?" ³⁴ Bo na ko sumbola: "Mokolo uka na nkasa na yo". ³⁵ Ke baluleya Mbali na mokali ya m'mponda, ki yo na yo bo na ko m'mbola n'tulu yabo ke balinyesa Mbali. ³⁶ Abowa yeandje we ko enda, bato na koandja n'tulu yabo kiyo na mboka. ³⁷ Ke aabowa ya bakameyanga bo Yelusaleme, mo kosela ka mokondi ya Bilaya, nguma yoose ya baeki, na koiya na ome, na koandja kolombesa Mokonga na looki ya kiyo mo bephango boose si beya bemone bo. ³⁸ Baenangai: "Walipheleke mokota siowa okula mo lina ya Mokolo! Bii kiyo, ke okuku ko beikaneo ba kiyo". ³⁹ Ba Falisayo bamo, ba n'nkati ya ibamba, na ko ena na Mbali: "Moebes, Suleya baeki babe". ⁴⁰ Ke wa sumbolangai: "No ko ena nino, aika m'mba balibana, mawe mo ko akayai!". ⁴¹ Bowa ya bakameyanga bo mokanda, n'nyanga; Mbali, mo ko mona yo, na eya bondi ya yo ke na ko ena: ⁴² "Aikange m'mba owe kae, botu si oono yaabelekake owe, waebangai besima si beya baikanga ba bii! N'ndi eneeke ba isamake ko maiso mabe". ⁴³ Yo o kelayi owe nsu si eya basekani babe beka komba owe metuka, bo okandai owe, ke bo okametai owe mbalu yoose. ⁴⁴ Booseyai owe, owe na bana babe n'nkati yabe, ke bito osiya abo n'nkati yabe iwe kiyo na iwe, bondiya uta ebanga abe nyanga si eya bile ko mona owe. ⁴⁵ Wa n'geya mo lumba ya kosongana, ke wa andja ko benga baa baolesanga, ⁴⁶ ko ena na bo: "Eandeketeleke: "Lumba yane yo koikai lumba ya lisomboli. N'ndi bane batake yo molinga ya baibi". ⁴⁷ Wa fundishangai n'su yoose n'nkati ya lumba ya kosongana. Ke mekota ya baabi ba mafaefi, ba andeki na bakolo bato ba bato ba bangai mo koiya we; ⁴⁸ n'ndi bita ebanga abo oni boyaeli yo o kokola bo, bondi ya bato boose ba m'mgbangai we na tcheema tchoose.

Chapter 20

¹ Botu omo mo n'su sieyo , m'mba bowa alondoleanga we bato , mo etanda , koebesa mesao ya foa , ba londoni , na ba andiki , na bekongo , baala , ² Baena nande : Ena nito na oni looka oota owe maondi si mano , nani waesake owe looka si ? ³ Wasumboleya bo : Noo phipheya kai ane . ⁴ Eni nane , kon'yeka , kokon'ya Yoani ke toki kio mba mo bato ? ⁵ baengelea n'kati ya bo ! Taena mbe : "Ketoki kio , okoenai , mondia tchei bita akowanga we ? ⁶ M'mba taena mbe ko bato , toolubeki mawe , mondia eakoleke mbe Yoani waikangai molondoi . ⁷ Baena kaye nande titeli abito koa looka etoke . ⁸ Mbali na koena nabo : Noo kae n'tokoena ane nino na oni looka noota maondi si mano . ⁹ Waika mokoena na bato mombila siono : Moto omo wa leka tuma ke waesa ba tangani , waya n'nyanga ya eya kpaaya . ¹⁰ N'nyanga ya okonyowa , wotoma moto omo wa mokambo kobatangani , mbe baese we kambu ka tuma . Ba tangani na kolubea we , ke basumbola we bua tchesima . ¹¹ Batoma ophe moto wa mokambo ; ke balubea we , iboka mene , ke ba sumbola we bua tchesima . ¹² Batoma iki ophe wa isito ; baesa we ke ba bengwa we . ¹³ Molombiya ya iba waena : Nooti tchei ? nootomi iki manane wa obota mba boo litosi we . ¹⁴ N'ndi aabowa ba tangani be mone we , ba engelea iki n'kati ya bo , na koena : Moni manande ; wakpe , mbe besima basie bito . ¹⁵ Ke ba m'mbola we kaowa na iba , na koiya we . Eneke , tchei tchoota mokota ? ¹⁶ Okulai koiya batangani , na koesa iba obaphe maili ya eyo bato bo koeni mbe iyani . ¹⁷ N'ndi , wam'mbola kabei kowa kabo , Mbali waena : Iki koena tchei omano mekpalo : Iwe sieya ye m'mboleke yoi yaikake iyango ? ¹⁸ Baa boose bookeleya we boo munekai , yokae ya kelea owe oo balanganai . ¹⁹ Melombiya na balondoi kophana kobunda we omobe , n'ndi batina muna kato . Baeba mbe mondia boi Mbali wa esake mombila . ²⁰ baika iki na komona Mbali ; ke batoma munakato , mo kon'ngbangase maondi mande , ombe balia mese we o melombiya na mekoto ya tchese . ²¹ Munakato baphipheyangase we : molombiya , telimbe okoena na komoesa bato liti , utoomona abe boyaeli ya bo , n'ndi oomoesa bo m'mboka ya Mokonga mo liti . ²² Ukai omo , iyani mo koesa towani ta tomelalita Loma ? ²³ n'ndi Mbali waebambe iki mesombi ke waena iki : Moesi noo beeya si ²⁴ N'kati ya yo , ika na tchondi mba lina ya moto . Nani ? baena : Ya Sezale . ²⁵ Mbali waena iki : Boobo , esai tchese ma mika ma tchese , Mokonga ma mika ma Mokonga . ²⁶ Munakato ban'ngba . Melombiya , na mekoto ya balondoi biten'ngbe abo isina ya maoki ma Mbali . Ba tinaiki maoki si ma wesumbole , ke baena iki . ²⁷ Bamo baakowa ba , baenanga mbe koimoka kobuande baka baka nande , kophipheya Mbali : ²⁸ "Molombiya , mona eeya Mose weebese base : "M'mba omo wino wakpa ke wasia amokali si owa utebote , omo wino obundi amokali ke wa botesa we" . ²⁹ N'ndi , aikangai mosombe motchomoendi , kokpa bua kosia baana . ³⁰ Owa weonde na waisato basongaiki tchetike . ³¹ Eteleki , boobo mo boose mothomoendi , kokpa bua kosia baana . ³² Mon'tungeya amokali wakpa kae . ³³ Mo koimoka , nani n'kati ya bo okoika mokolo wa amokali ? mondia , boose motchomoendi bebundi we mba mokala bo . ³⁴ Mbali wa wasumboleya bo : Bana ba n'su sieno , boosonga ke boosongelekai ; ³⁵ N'ndi baa bo koika tcha moomona n'su sieya yokula , noo koimoka ko bakpi , itokoika ande na isongi . ³⁶ Mondia , bitookpa kae , mondia bokoikai m'mba bakitomo , bokoikai bana ba Mokonga , bokoikai , bana ba koimoka . ³⁷ Bakpi ba imoke , na yoi Mose weebese , mombila ya tchete , waetaiki Mokonga isa Apalayama , isa Isaka , na Isa Yakobo . ³⁸ Nayo , Mokonga , wauwa ande wa bakpi n'ndi wa baa bika na koika ; mondiande , boose bika na koika . ³⁹ Bamo obato ba kokpalowa babunda looki baena : Mbali waenaki bosaali . ⁴⁰ Ke bo bitasonganga kae kophipheya we . ⁴¹ Mbali na koena nabo : Motchei okoenanga bane mbe Mbali , ukai na Dawiti ? ⁴² Dawiti wemune weene mo n'ngela ka n'ngembo : Mokonga oeni na Mokonga wane , waa weike mo kaako kane ka ilome , ⁴³ Bena kowa , noota basekani babe , boteleo yabe ya mao . ⁴⁴ Dawiti okoeta we , Mokonga boni we okoika manabe ? ⁴⁵ Mondia mbe bato ban'ngbangai we , nayo waena na beki bande : ⁴⁶ Tina ! buai otamba , bakpaloi ba baangile , beemi koenda na n'tulu ya emaema , bemi kolitoseleka asima yoose . boosona asima ya boso n'kati ya etanda , mo koanga kae boose . ⁴⁷ Boo bakea betike eeya ika na bo , bookesa na masomboli ma eya , nayo boo someseleki na liti .

Chapter 21

¹ Mbali weimowei maiso, wa mona maphoka mbe mo ko itcha maphaephi momoo. ² We mone kai kauwe kamo tchetike, mbe okoitcha falanga ibe ya angowa. ³ Ke weenei: "Na enake nino liti, kauwe si kano tcheitike waitchaki ya buwa koeteya baa baphe boose; ⁴ isina mbe eeya yande ika kio kio; baabo beitcha mo katunga, n'ndi we weitchei n'kuweya yande, yoose si eya ya ikanga nande bondia koitcheya. ⁵ m'mba bowa bamo ba enanga bondia mawe maphowa besima ba kobiya ko maphaephi beya ba folesanga lumba ya bosonganeo, Mbali wa ena:" ⁶ nsu yokulai eeya, mo eeno yo omona bane, itekenasiya bande iwe kio na iwe eya itekatulama". ⁷ Bephipheyei we: "Moalimo, eni n'nyangai eeyo ekata, ke na eni n'nembe eka ebekana mbele maondi si maamo mekalai?" ⁸ Mbali wa sumbola: "Tanganai mble bite keselekangi isina mbe ba buwa bekalai na lina yane, ko ena: "iki noo, ke n'nyanga yo osusa". Buwai ko onda bo. ⁹ N'nyanga ekan'ngba bane ko ena bondia bita na kotomboka, buwai ko tina, bondia eengamei mbe maondi si mano male boso boso. N'ndi iteka iki bande n'tungeya. ¹⁰ Na boobo wa ena na bo:" tchese tchemo tcho ko imaneyai tchephe tchese, ke bokota omo yo ko imaneyai bokota ophe. ¹¹ Ekaikai ko n'yengenyi ka ema ka nseke, ke, mo beikaneo ba buwa, nso bena ndja; ekaikai na maondi mabeya iboka, bena n'nembe ya emema ya obowa. ¹² N'ndi, boso na eeyo yoose, bekaiyai bane, bekamoesai bane maobi; bekaabai bane mo beikaneo ba lisomi, beka mbolai bane mo lumba ya moololo, bekaisai bane boso ya mekota na boso ya bakolo bato ba metanga, mo isina ya lina yane. ¹³ Eeyo ye ka komeyai bane mbe beikei baenei. ¹⁴ Ikai n'nkati ya mosombo buwa ko engeta eya yo ko ena bane; ¹⁵ isina mbe ne kaesai bane maoki na weli owa basekani bino bitekaimana bande mo kotimbola yo. ¹⁶ Beka abelekai anga na ba ise bino, na bana ba nina bino, na bato ba kaowa nino na masau mino, ke bekaiyai ba buwa n'nkati ino. ¹⁷ Bekasekelekai na bato boose, mo isina ya lina yane. ¹⁸ N'ndi itekenalime na bande ongbe ino omo; ¹⁹ na moinaina ino bane bekaondesai mesombo yino. ²⁰ Aabowa ekamona bane Yelusaleme ko kombeka na bato ba bita, ebai tchombo tchande tchika aiye-aye. ²¹ Na boobo, ekaimbe baa bekaika mo Yuda baye m'mbeyo ko mekondi, ekai mbe ba bekaika n'nkati n'nkati ya Yelusaleme ba omoke, ke baa bekaika ko maba biten'ngenyi n'nkati ya motanga. ²² Bondia ekaikai nsu ya kasomeya, mo ko iyanesa eya yoose eandeketele. ²³ Tchombo ko bamokali si baa bekaika na maeme bena baa bekanyokesa mo nsu si eeyo! Isina mbe ekaikai obaba ya ema mo tchese, bena kasomea ko bato. ²⁴ Bekakpai kose ya kabusu kaotchwa, bekabilekai bakobe mo bese boose, ke Yelusaleme we kakpotekai ko mao ma bese, bena aboa n'nyanga ya bese yekaengama. ²⁵ Ekaikai na n'nembe n'nkati looba, n'nkati ya meeli bena n'nkati ya n'keni n'keni. Ke kio na nske, ekaikai na omusi mo bese bea bite ka eba bate tchei, mo lokendi ya iyaba na n'ngumba, ²⁶ bato si baa bekpe na bowa ya ko endjeya eya ekala mo tchese tchetondo; bondia mbe bekamba ba kio na obowa bekanyengenyai. ²⁷ Na boobo boomonai Mana Moto kula na obonge okuku ya ema. ²⁸ N'nyanga maondi si maamo mekaandja kalanganya, imanesonai ke imetchai metchwe yino, bondia tcheondesa tchino tchika aiye-aye. ²⁹ Ke weeni nabo isa: "Monai kate pa figi, na tokekele toose". ³⁰ N'nyanga toomena, bo ko ebai bane mine mbe n'nyanga ya ko konyoa ika aiye-aye. ³¹ Boobo kae, n'nyanga boomona maondi si maamo kula, ebai mbele bokota ya Mokonga ika aiye-aye; ³² Na enake nino liti, iboti si eno itekoeta bande, mbe maamo moose minali. ³³ Obowa na nseke yekaetai, n'ndi maoki mane mitekaeti bande. ³⁴ Tanganai bane mine, ko tina mbele metema yino yiteseamangi na bondolo ya koanga bena ya koma, na toengeleo ta tchese, ke mbe botu si oowo italangi ko tchokosa owe; ³⁵ bondia ekaikai m'mba osaka kio na baa boose betchumane mo tchese. ³⁶ Tanganai ikei ke sombolai n'nyanga yoose, mbele beiki na tchekamba tcha kolongeya ko maondi moose si maa mekala, ke beimanesei boso wa Mana Mokonga. ³⁷ N'nyanga ya looba, Mbali wa fundisangai n'nkati ya lumba ya bosonganeo, ke wa yangai ko etesa botu ko mokondi si owa ya etekanga mokondi ya ba Olive. ³⁸ Ke bato boose, na m'pendu yoose, bayangai koa kande n'nkati ya lumba ya bosoganeo mo ko n'ngba we.

Chapter 22

¹ Cheombe cha mekati ya kokambakouwa,cho nakoika aiye-iyē. ² Batolioso na mekota ya etanda, bafanangai n'mboka ya koiya Mbali, baikangai kotina bato. ³ N'ndi mosombo abeya na koungelea Yuda, owawaetekanga Isariote, omo ko motuka ya baa ikomi na ibe. ⁴ ke Yuda waya kon'ngbesana na mekota ya ba yuda ambe waese bo Mbali. ⁵ Balengea,ke baakaa koesa we beeya. ⁶ Maili na eeyo,wafana n'mboka ya koesa bo Mbali bua bato koeba. ⁷ Botu si ya mekati ya kokamba kouwa, yo na koengama, ⁸ ke Mbali we na kotoma Petèle na Yoani, waena nabo ambe: "yaai beenjekei base asima abowa okoanga base Pasaka". ⁹ Bo na ko phiphea we mbe: "Weemi mbele aike ani? ¹⁰ We nakosumbolea bo mbele: "aaboa bokon"ngea ko motanga, boonai moto omo webiye kabole ka maale; ondai we mo lumba sieya yo kon'ngeawe", ¹¹ baena na mokolo wa lumba boobo: "Mokolo mbe: "N'mba asima siowa okoanga noo Pasaka na baeki bane? ¹² We omoesai bane asima aema kiosi:"Aowoi okosenjeka bane Pasaka. ¹³ Baya, kebasangela boa aenangase we; ke baenjeka Pasaka. ¹⁴ n'nyanga koengama, ke waika ko mesa we na baeki bande. We nakoena nabo: ¹⁵ oso a noo kopata obaba, naemakei koanga nino Pasaka si oono; ¹⁶ bondia naebesaki bane mbele, nekaanga moiki we kookoa mo Bokota ya Mokonga. ¹⁷ We na obundesaka kopo maili ya lisomboli, waena:" Bundesai kopo si ono, baanyai bambu-kambu; ¹⁸ Bondia naebesaki bane mbele, n'tomakae tuma ta kate si kano; bena koa kekala Bokota ya Mokonga. ¹⁹ Maili wabunda mokati, wasombolea yo, wabuka, waakesa bo, ke waena:"Eeno ikai mobe yane, naesake bondi ino; Tangai boono mokoengelea noo. ²⁰ Maili a koanga wabunda kopo,waakesa bo ke waena:"Eeno ikai ilonga ya eneeke ya mokia yane, owa yokoiteka bondi ino". ²¹ Owa okolesa noo, tophonganai nande asima amo. ²² Mana Moto okiai bowa aenekanga : "N'ndi chombo ka owa bondi si ika, koa kande. ²³ Ke baanya kophiphesana n'kati abo: "nani oota ono bondi. ²⁴ Meango yaika ko baeki:"Koema koeba n'kati abo, nani mokolo-moto? ²⁵ Mbali na koena nabo:" Mekota ya chese eli yo, e na baa belitose maondi si, bokoetakai basaali. ²⁶ Iteikangi boobo koa kino. Mokolo-moto koa kino waiken'mba manuke, owa okoendesa waike n'mba moto wa n'kasi. ²⁷ Owa uka o mesa, na owa oota n'kasi, mokolo-moto i nani? ikai owa uka o mesa. Noo nika n'kati ino n'mba moto wa n'kasi. ²⁸ Banei baikanga nane inyanga ya tale; ²⁹ mo isina sieyo, netelee bane Bokota, boa etelee Tata watelela noo, ³⁰ Mbele bane beangei, bemei koa ko mesa wane, beikei mo tokalanga ta Bokota yane, boosomesai bebanda ba Isalaele ikomi na ibe. ³¹ Mokolo waena:"Simona, Simona, mosombo a beya waombakei waekanese bane nane, ³² N'ndi nasomboleakei owe, ambe utiangi kaowa mo koakoa. Ke owe, abowa ootimboka owe, kobesa-kobesa binakabe. ³³ Petèle na koena:"Moklo, neakowe kia nabe mo elolo ena na kokpa. ³⁴ Mbali na otimbolea we: "owe Petèle, oso mbele n'koko inanei, owe oolingoi noo mala isato. ³⁵ Wa nakoena nabo ephe:" natomangai bane bua beeya, bua ichele, bua mapapa, bakambangai chesima? Ba sumbolea we mbele: "Iyani. ³⁶ Ke wa ena nabo: Enekeke, owa uka na beeya wabie, owa uka na ichele wabie, owa wekambe kabusu wandese n'tulu yande waowe kabusu. ³⁷ Bondia naenaki nino mbele, looki si owaeandeketeleke mo isina yane aiyane: "Watelekangai ko motuka ya bato babeya. aikake aiye-iyē. ³⁸ Baena nade:"Mokolo, mona tobusu tobe. Waena nabo: teeto teengame. ³⁹ Maili, waomoka waya ko mokondi ya Olivier, boa abeeyanga we. baeki baondangai we. ⁴⁰ Aboa ekome we asima si, waena nabo:" sombolai, mbele bitekeangi mokosonjeka. ⁴¹ Waphanga nabo asunge chephako chemo cha mawe, wamuna malu, ke wasombola, ⁴² we mbele:"Tata, waema phangesea noo obaba si ono! Bua boboa eeme noo, n'ndi boboa eeme owe. ⁴³ Ke mokitomo wabuanyea we mo kokobesa-kobesa we. ⁴⁴ Waena bondia kosombola iboka, chesoo chande chatimboka n'mba matoi ma mokiya. ⁴⁵ Maili ya lisomboli, waimana, kia kosangela baeki mbe belame na obaba. ⁴⁶ Ke waena nabo: "Boolami bondia chei? Imokai, besombolei, mbele bitekeangi mo kosonjeka. ⁴⁷ Ambe wokoena, motuka ya bato bala, na waetekanga Yuda, omo wa baa ikomi na babe boso abo. We nakobakamea Mbali, na kokomba we. ⁴⁸ Mbali waena:" Yuda waolesake Mana Moto ba kokomba we! ⁴⁹ Baa baikanga nande, komona eya yokula maili, baena:"Mokolo, teese na tobusu? ⁵⁰ Omo wabo naobuka itu ya baa balanga kokanda we. ⁵¹ N'ndi Mbali nakoena:"Ekai, tungesai! Wasumbola itu ya moto si, ke wakamesa n'pota. ⁵² Maili, Mbali nakoena na batoli-oso, na mekota ya etanda, na bekongo baa balanga:"Bauleaki noo na tobusu na totée aisan'mba moeta? ⁵³ N'nyanga yoose naikangai mo lumba ya Mokonga; bitebunde bino noo. Aengamake n'nyanga ino, na chekamba cha iphuwe. ⁵⁴ Maili abo kobundesaka Mbali, baya nande mo lumba ya mokota. Petèle waondangai kpaaya, mbe okonda bo. ⁵⁵ baakanesangai kaya mo obanja. Petèle waikangai n'kati abo. ⁵⁶ Amokali omo komona we bakama na kaya, watindila we, ke wa ena: Amoome si ono waikangai nande. ⁵⁷ N'ndi welingoei mbe:"Amokali, n'teli ane we. ⁵⁸ Maili kambu, ophe na omona we, waena:"Uka kai omo wabo! Ke Petèle waena: ono amoome: nauwaane kooko. ⁵⁹ Aiye-iyē n'nyanga emo, ophe kae watindila ke waena: "liti moto si oono waikangakai nande, Bondia ukai Mogalilai. ⁶⁰ Petèle na kosumbolea we:" Ono amoome, n'teli ane eeyo owe okoena. N'nyanga si eyo ambe wokoena, ke n'koko ya akaya ikei. ⁶¹ Mokolo watimboka,wamona Petèle. petèle na koungelea maoki si maa mokolo waenanga nande mbe: Ambele n'koko itinakai, olingoi noo mala isato. ⁶² We nakomoka, mbe okoeya iboka. ⁶³ Baa bbabundesanga Mbali baika na

koseka we, ke balubesana nande. ⁶⁴ Blindeka chondi chanda na n'tulu, bakokowa we n'nja, ke baphiphea we: Ebesa base, nani walubeake owe. ⁶⁵ Ke basenda we n'senda ya bua. ⁶⁶ Botusi, bekongo ba motanga, batoli-oso na mekota, basangana ke babia Mbali mo lisomi. Baena nande. ⁶⁷ Ebesa base, m'mba ukai Klisto. Mbali wasumbolea bo: Naena nino, bitokoa-koa bino. ⁶⁸ Ango na phiphéa bane, bitokola bino kosumbola. ⁶⁹ ebai mbele Mana Moto okaikai mo kaako ka ilome ka Mokonga. ⁷⁰ Boose na koena: "N'ndi mbele ukai Mana Mokonga? Ke wasumbolea bo:" bua ba ena ke, ikai noo". ⁷¹ Ke baena: "Chei chepheiki teeme? Tan'ngbake basemine boa aenake we.

Chapter 23

¹ Babilesana boose, ke babiya Mbali boso na Pilato. ² Baeneya we maondi, mbele : Tasangeleki moto siono mbele ooyayowa metema ya bato mbele bate iyeyya, koekesa bato mbele bite lipangi mandjandja kowa ka Kaisala, ke nakoena mbele uki Krisito, Mokota, ³ Pilato na kophfiphfeya we, maoki simano : uki mokota yaba Yuda? Mbali na kosumboleya we mbele we : Waenake yo. ⁴ Pilato waena na bakolobato babi bamafaefi ke na ibamba : Nite moneane we na kobeya. ⁵ N'ndi na boso, ke baena mbele : Oobiya bato mo iyeyya, ke kofundisa bo kowa Ludea, o Galilaya, ka kakondjanga we, bena aabono. ⁶ Aabowa Pilato waun'ngbanga bato koena bondia Galilaya, waphfiphfeya m'mba moto siono uka mo Galilaya ; ⁷ Ke, we nakon'ngba mbele waikangai mo n'tuka ya Elode, bika kae kowa Yelusaleme mo n'su seya. ⁸ Aabowa Elode wemone Mbali, waikangai na ome ya ema ; bondia waikango na n'kasa ya komona we, moisina ya eeya ya n'ngbanga we koena mo isina yande, ke waika na kayeli mokomona we kata bephfe bephfembe. ⁹ Waphfiphfeya we iboka ; n'ndi Mbali utesumboleande. ¹⁰ Bakolo baa baabi ba mafaefi baikangi aayo, ke baeneya we baondi iboka. ¹¹ Elode, asimaamo na batangani bande, bateleya we maondi na kophfenda ke, maili nande kophfendeka kowa kande ke nakobotesana n'tulu ya koketi, wasumbola we ka Pilato. ¹² Otu si owo omo, Pilato na Elode baika isau, baikangai n'poki boso. ¹³ Pilato, wasonganesa bakolobato baa baabi bamafaefi, babuki bamaondi, ke na ibamba, waena nabo mbele : ¹⁴ Bauleyake no na moto siono m'mba owa oosokowa bato kota iyeyya. ke mona, naphfiphfeyaka we boso nino, ke nite mone aango kobeya ango komo mo eeya yoose baeneyake we ; ¹⁵ Ango Elode, moyoi yetomeye base we, ke mona, moto siono uteteande aangoomo siowa enga,e nade mokokpa. ¹⁶ Nokoekai we, maili yakolubeya kanyowa nyowa. ¹⁷ Mo ikeka yoose, baomolangai moto omololo. ¹⁸ Boose baakaya asimaamo mbele : Iyai oono,ekeyai base Balaba. ¹⁹ Moto siono waingeyangi omoololo bondiya kobeya komo ketewe n'kati ya motanga, bena koiya bato. ²⁰ Pilato waena nabo ephfe, mon'kasa ya koekeleka ka Mbali. ²¹ Ke baakaya : Iya We iya we mokota ! wakpe mo liyeka !, ²² Pilato waena nabo mala isato mbele : Koni kobeya katake We ? nitemone angokane angoomo kowakande ya kpoka. nakoekai we maili nande kolubeka kanyowanyowa ²³ N'ndi ba basowa kakololo, mbele wakpe ikiande mokota. Ke lokendi eteya iki we : ²⁴ Pilato wana mbele eya yokenabo yotelekai ²⁵ Waeka owa mokandeki wamololo, noseyi, ke moiya, ke baomba mbele; ke yaaba Mbali mo kokpa mo tsheema tshabo. ²⁶ M'mba boza baayanga nande, keba babundesana moto omo Simona wa Kirene, watokanga tchande moiba, ke babilesa we liyeka, mbele wa wauneya l Mbali mo kobiya liyeka. ²⁷ Ibamba yaondesangai nande, naba m'ma si ba balubananga mo n'seke koeya bondiya ande. ²⁸ Mbali nakom'mbola kabei maili koba m'ma siabo, ke waena mbele : Meseka buwai koeya no ; n'ndi eyai bondia ino na bana bino. ²⁹ Bondiya mona, mon'su ya maili bekaenai mbele : Ome kaowe moomba, ome momeso sieya itebote, ke namabe siowa itenyokese ! ³⁰ Na bobo bekaenai na mekondi mbele : keleya base ! na mekondi tangotango : lindeka base ! ³¹ Bondia, aikam'mba batange mo kate ka m'mbesi, yokoiki boni mokate ka kokakasa ? ³² Baendesangai n'nyanga sieyo emo bato babe babeya, baa baengamanga mo kokpa na Mbali asimaamo. ³³ Aabowa akomangabo mo asima siowa eeteke mbele asima ya mekuwa ya moshwe, bata we moliyeka aayo, na bato si baabo babeya, omo mo kali, ephfe mo ilome. ³⁴ Mbali nakoena mbele : Tata, meseleya bo, bondia biteli yabo eeya yoota bo. Baabanya n'tulu yande, nakoteyayo likpa. ³⁵ Bato baikangai aowo, mo omona. babuki ba maondi bamonangai we bule, bana mbele : waondesangi baphfe ; waondese wemune, aikam'mba uki Kilisito, mosoneki wa Mokonga ! ³⁶ Basola kae batawe boketcha ; ba bakama ke bamoesa we maaluma kolola, ³⁷ Baenangai mbele : aikam'mba uki mokota ya Bayuda, ondesa owe mune ! ³⁸ Yaikangi kiyo nande kokpaloka omo mbele : oono uki mokota ya Bayuda. ³⁹ Moti wa kobeya omo sioya waikanga mo lieka na kosenda we, nakoena mbele : buwa oyei uka Kilisito ? ondesa a owe mune, ke nito kae ! ⁴⁰ N'ndi owa ophfe na koena nande mbele : Utotina Mokonga, owe siowa uka na bekpeli mokoika kabe ? ⁴¹ Bondia base, motcha, bondia topata eeya yeengamanga nito mo kolisesa bato : n'ndi oono utete angoo bondi angoo omo ya beya. ⁴² ke waena Mbali mbele : wakalanganya angoo noo, aabowa wekala mon'kuku yabe ya bokota yabe. ⁴³ Mbali na koena nande mbele : naenake nabe liti, moonobotu tikanabe o motanga ya Paladiso. ⁴⁴ Yaikangi iki n'nyanga ya motoba, ke iphfuwe yan'ngeyaiki mo cheese tchetondo, bena mo n'nyanga ya abowa. ⁴⁵ Looba yaika iki iphfuwe, ke n'tulu ya lumba ya Mokonga na yaasoka iki n'kati na n'kati. ⁴⁶ Mbali na kowakaya na looki ya sanga mbele : Tata, na sumbolake mosombo wane ko maako mabe. ke, ke nakoena maoki si maamo, wabukaiki motema. ⁴⁷ Batangani na komona eeya yalake, balombesaiki Mokonga, ke baena mbele : liti menemene, moto siono o waikangi moto wa tchaa. ⁴⁸ Ke baa boose bauneya ibamba mo bondi si, maili yakomona eeyo yalanga, bo nakosumboka mbele bolubeya m'mbele. ⁴⁹ Baa boose baebangai Mbali, ke na bamokali siba baondesangai nande kolinga Galilaya, baimanangai mo kpaaya ke bamonangai eeya yaetanga. ⁵⁰ Yaikangi na moesi wa iyano omo, nali ande Yosefa, moto mosaali ke wa tchaa, ⁵¹ Utaikangaande asimaamo mo maondi mabundanga bo, ke mobeteleli naba baphfe ; waikangi moto wa Alimatai, motanga ya Bayuda, ke waendeyangai bokota ya Mokonga

.⁵² Moto sioyo wayaki ka Pilato , ke waomba mobe ya Mbali .⁵³ Waselelesa we mo lieka , wakomba we na molekani , ke waya koleka we mo buyako omo endjekeleke na mawe , kowa aikanga mbele moto angoomo unateleki kooko .⁵⁴ Yaikangi osu ya konyeka , ke na sabato mbele wome kokondja .⁵⁵ Bamokali si baa biye mo Galilaya asimaamo na Mbali baaya na Yosefa , mo kiya komona buyako ke koeba oni boyaeli mobe ya Mbali yalekelekanga .⁵⁶ Ke , basumboka , ke baendjeka mekomba ya iyesi . ke bo na komona n'su ya sabato, koondesana nangile .

Chapter 24

¹ Mokondja wamatcheleo ma botu mo osu ya yenga, bilei mo buyako, ke babiya besima ba iyesi baenjeka bo. ² Basangelangai buyako mbele iwe yatokake, ³ Ke, ba n'ngeya n'kati, n'ndi bita monangaabo tcheliyo tcha Mbali Mokolo. ⁴ Aabowa aangaikanga bo maenyeli moisina ya bondisi, baome babe baimana boso nabo na n'tulu ya liyangangi. ⁵ N'ndi bamokali Baiyangai na bowa yaema, ke batuleka n'konde ya makoti kose, baome baena nabo mbele, boophfanai moto siowa uka na koika n'kati ya bakpi motchei? ⁶ Obuande aabono, n'ndi waimokake. N'ndi Engeleyai aabowa aenangawe nino mbele uka mo Galilai, ⁷ Mbele eengamei na Mana Moto kowabeka omaako ma bato babeya ke koteleka molieka ke moosu ya isato waimoke. ⁸ N'ndi baengeleyangai maoki mande ephfe. ⁹ Ke batshitshana buyako basumboka omotanga, n'ndi basaowangai mesao sieyo yoose mo ikomi na omo, nabaa baphfe boose. ¹⁰ Bamokalisi aikangai: Maliya na Mangandala, na Yowani, na Maliya na Yakobo; nabaphfe bamokali asimaamo nabo, baebesangai baeki maondi simaamo. ¹¹ N'ndi maondisi mamoneka m'mba boeneena kowa kabo, ke bitaakowangaabo. ¹² N'ndi Petele waimanangai, ke waololoka mo buyako. watomenya, n'ndi wemonei lika melekani na n'tulu, wasumboka mokoengeleya n'kati yande eeya yebuwanye. ¹³ Mo osusiowo mene, babe babo bakpatolangai kiya ko motanga ophfe kpaaya na Yelusaleme m'mena n'kama motoba, lina motangasi aetekangai Emausi, ¹⁴ Baenesanangai moisina ya maondisi momaamo moose mebuanye. ¹⁵ Aabowa aenesanangabo ke baphfiphfesana, Mbali omune mene wena kobakameyabo ke wakpatolanabo m'mboka emo; ¹⁶ N'ndi maiso mabo makeselekangai koeba we. ¹⁷ Waenangai nabo mbele, bokoenesana mani maondi ano ookpatola bane ondo? Basikamangai mobendi ba tchombo. ¹⁸ N'ndi omo n'kati yabo, linandei Keleopa, weenei nande mbele, n'ndi mbele owe munei uka moeni omotanga siono ya Yelusaleme, mo maondisi mano maomokake mokokamba koeba? ¹⁹ we nakoena nabo mbele, mani maondi? bo nakosumbole yawe mbele, mo maondi memone Mbali wa Nasaleta, owa waikanga motondoli wa maondi ma tchekamba na mekambo ke maoki boso na Mokonga ke boso na bato boose. ²⁰ Meekeli ya emeema na mekota ito belinyese we moliyeka mokokelesa we mokokpa, ndi moliekai belinyesewe. ²¹ Basei taikanga na toweli mbele wei okula koondesa Isalaele. N'ndi kae kiyo na mano moose, moonoo botu ikai botu ya isatu mayili ya maondi si mano. ²² N'ndi baphfe bamokali n'kati ito basangalelesake base. beyei kowa mo buyako na m'pendu yoose mene, ²³ N'ndi bitamonangaabo tcheliyo tchande, mokosumboka kabo ke basaowa iki, komona kamonakebo, bakitomo baebesabo m'mbele Mbali uka nakoika. ²⁴ Bamo ba bato bito biye kai moliyeka basangela kaye m'mba bowa eene bamokali, n'ndi bondi ya Mbali, bitemoneandewe, ²⁵ We nakoena nabo mbele, bane bato bakokamba koeba! Bato bato bakobeya metema momaondi moose meene batondoli mokokamba kowakowa! ²⁶ Iteengame na Kilisito koungha obaba siono ke koin'ngeya mo okuku yande? ²⁷ Wakondjangai na towani ta Mose na batondoli boose ke wa limbowangai bondi yabo maondi mosina yande menemene n'kati ya maandiko moose. ²⁸ Ke bakpatola kiya komotanga aayangabo, kewe watangai m'mba owa waemanga tchande koeta, ²⁹ N'ndi baakolesawe na tchekamba mbele ilela nito bondiya looba yakelanake iphfuwe yeeme kula. Ke wan'ngैयाi n'kati ya lumba mokoika nabo asimaamo. ³⁰ Aabowa weike mo mesa wabo asimaamo, ke wabunda mokati, ke waliphfeya, waasowaasowa, ke wabaanyeya bo; ³¹ N'ndi maiso mabo maikangai phfololo, ke bafowewa we, walimoka boso nabo. ³² baenesana mbe, aabowa okoenesanangase nito mom'mboka ke kokandoleyabase maandiko, metema ito yabuwasekae na tchekamba? ³³ Taimanaiki mon'nyanga sieyo mene, ke tasumbokaiki mo Yelusaleme, ke tasangelaiiki bayeki ikomi na omo mbele bika asimaamo na baa baikanga nabo asimaamo. ³⁴ Baenangai mbele, Mokolo waimokake liti ke wamoesanakei na Simona. ³⁵ Bo kae baebesa maondi meomokeye bo mo m'mboka, mba bowa baenesanake na Mbali moisina ya mokati. ³⁶ Aabowa aenesanangabo maondisi, Mbali we omune waomokeyaiki bo, kewaenaiki nabo mbele, bii waiki n'kati wino! ³⁷ Ban'ngैयाi bowa, ke batinaiki iboka, na maenyeli mbele bamonake ikiyo. ³⁸ Waenaiki nabo mbele, metemaino yokowangaiiki motchei? metemaino ikai na meyango motchei? ³⁹ Monai makasa mane ke mao mane mbebeebi mbele noo ono mene. Bundai noo, ke mona, bondiya mosombo yobuwande na menuku ke mekuwa, m'mba bowa bamonake mbele ika kowakane, ⁴⁰ Aabowa etungesewe koena boobo, wamoesa bo makasa na mao mande, ⁴¹ Baikangai na ome n'ndi na meyango, ke nakosangala, ndi waenangai nabo mbele, bebuwa na tchesima tcha kowanga aabono? ⁴² Bo nakoesa we n'phfe yakoekeleka mo kaya, ⁴³ Ke wabunda yo, waangayo boso nabo. ⁴⁴ Waenangai nabo mbele, eeno ikai maondi naenesananga nino, mbele nekaikai nino asimaamo, mbele eengamei na maondi moose meandekeleke mobangile ba Mose, naba tondoli na n'ngembo, mosina yane maiyane. ⁴⁵ Maili ke wakandowaiki metema yabo mbele bafowewe matina ma maandiko, ⁴⁶ N'ndi waenangai nabo mbele, yaandekelekakemoo mbele Kilisito omonai obaba, ke okoimokai kobakpi maili ya n'su isatu, ⁴⁷ Kembele kotimbola metema na komeseleka kobeya, ya londolekangai bondiyande ke lina yande momephfindi yoose, kolinga mo Yelusaleme. ⁴⁸ Bane bikai baphfololesi bamaondi si mano. ⁴⁹ Ke monai, noo nootomeyai bane eeya Tata weene mbele okoesi bane yo; n'ndi bane ikai omotanga benaabowa

okoiyeseleka bane na tchekamba si tcheya tchootokakiyo .⁵⁰ Ke Waendesangaibo bena Betaniya, ke wayayowa maako mande na kiyo , ke waliphfeya bo .⁵¹ Aabowa weliphfeye bo , ke waekana na bo , walinyaiki kiyo .⁵² Besumbokei mo Yelusaleme naome yaema ,⁵³ Baikangai n'kati ya lumba ya Lisemoli , n'su yoose mbele bo bolombesa Mokonga .